Slovenski VESTNIK

Poštni urad 9020 Celovec
Verlagspostamt 9020 Klagenfurt
Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort Klagenfurt
Posamezni izvod 7 šilingov
mesečna naročnina 25 šilingov
celoletna naročnina 250 šilingov
P. b. b.

LETNIK XL | CELOVEC, PETEK, 26. APRIL 1985 | ŠTEV. 17 (2223)

Občni zbor ZSO v znamenju pomembnih obletnic

Presodil je trenutni položaj in začrtal smernice za bodoče delo

Občni zbor Zveze slovenskih organizacij na Koroškem minulo nedeljo je imel jubilejni značaj, saj je potekal v znamenju pomembnih obletnic: v prvi vrsti seveda 30-letnice ZSO same, hkrati pa tudi 40-letnice zmage nad fašizmom in 30-letnice podpisa avstrijske državne pogodbe, katere 7. člen je bil in bo ostal najvažnejša mednarodnopravna osnova za izbojevanje pravic in uresničevanje enakopravnosti naše narodne skupnosti. Tako je bilo vzdušje po eni strani razumljivo praznično — napis na odru sta obkrožali avstrijska in slovenska zastava in za uvod je igrala mlada godba na pihala, ki jo sestavljajo gojenke in gojenci glasbene šole v Šmihelu pri Pliberku; toda predvsem je vladalo delovno razpoloženje, saj je moral zbor več kot 200 delegatov včlanjenih organizacij in krajevnih društev iz vseh predelov južne Koroške obvladati obsežen dnevni red, ki je segal od poročil o dosedanjem delu preko razprave o perečih vprašanjih do sprejetja programskih smernic, po katerih bo ZSO v novi mandatni dobi opravljala svoje delo in uresničevala začrtane naloge.

Posebno obeležje je dajala zboru, ki je zasedal v prostrani večnamenski dvorani Mladinskega doma SŠD v Celovcu, slovesno otvorjeni prav isti dan, seveda tudi navzočnost številnih častnih gostov. Zbora so se udeležili predstavniki gradiščanskih Hrvatov ter Čehov in Slovakov na Dunaju (ki so za konec tedna na koordinacijski seji v Celovcu skupaj z zastopniki koroških Slovencev sprejeli dokončno besedilo listine pravic narodnostnih skupin v Avstriji), navzoči so bili predstavniki matične Slovenije, slovenske narodnostne skupnosti v Italiji in druge osrednje organizacije koroških Slovencev — tako je bilo karakterizirano mesto, ki ga zavzema ZSO v manjšinski stvarnosti v Avstriji in v skupnosti slovenskega naroda.

Važno mesto v večurnem delu občnega zbora, ki se je po uvodni počastitvi spomina umrlih članov in pozdravnih nagovorih častnih gostov začelo s poročili obeh odborov (o izvajanjih predsednika upravnega odbora Feliksa Wieserja, poslevodečega tajnika Marjana Sturma in predsednika nadzornega odbora Lipeja Kolenika obširneje poročamo na 2. strani — op. ured.), je zavzemala diskusija. V njej so številni delegati, med katerimi je bilo zelo veliko mladih obrazov, spregovorili in povedali svoje mnenje k različnim vprašanjem, ki tarejo našo narodno skupnost. Tukaj je na primer vse tisto, kar je povezano s členom 7 državne pogodbe, ki po tridesetih letih še vedno ni izpolnjen in smo zato prisiljeni nadaljevati boj, ki je v desetletjih pred državno pogodbo in v letih po njenem podpisu našega človeka že neštetokrat razočaral — pa je kljub temu vedno spet našel voljo in moč, da se še in še postavi za svojo pravico, svoj obstoj. Trenutno je v tem sklopu na prvem mestu šolsko vprašanje, kjer grozi nevarnost nadaljnjega poslabšanja. Nezadovoljstvo izvira ne nazadnje tudi iz izkušenj, ki smo jih napravili koroški Slovenci pri in po letošnjih občinskih volitvah, ko opažamo, da večinske stranke v mnogih primerih očitno nočejo več sodelovati s Slovenci in nas potiskajo v še večjo izolacijo — da bi same lažje služile kultu tristrankarske edinosti.

Ob razočaranju, ki ga poraja takšen razvoj, pa je seveda povsem razumljivo in upravičeno, če se ljudje pri artikuliranju svojega mnenja in razpoloženja poslužijo tudi bolj odločnih, ostrejših besed. Kritične ugotovitve na naslov Avstrije in njenih političnih dejavnikov, želja po odločnejši podpori s strani matičnega naroda in njegove države, potreba akcijske enotnosti koroških Slovencev preko vseh ideoloških razlik povsod tam, kjer gre za naša bitna vprašanja — to so poudarki, ki jih je bilo slišati v poročilih in diskusiji in ki jih najdemo tudi v akcijskem programu, s katerim je občni zbor začrtal smernice ter določil naloge za delo ZSO v prihodnjih letih.

Seveda pa bodo sprejeti načrti obrodili sadove le tedaj in v tolikšni meri, kolikor se bodo besede spreminjale v dejanja. Znotraj ZSO in včlanjenih organizacij bo v sodelovanju z najširšo bazo potrebna najprej temeljita, bolj poglobljena diskusija, kot je bila na zboru možna zaradi omejenega časa; letej pa bo moralo slediti podrobno, na realističnih ugotovitvah osnovano delo na vseh področjih. V tem smislu je tudi ponovno izvoljeni predsednik Feliks Wieser zaključil občni zbor s pozivom in prošnjo, da se vsi vključijo v uresničevanje akcijskega programa — v korist naše osrednje organizacije in naše narodne skupnosti.

O poteku in vsebini občnega zbora in posebej o svečanosti ob 30-letnici ZSO obširneje poročamo na naslednjih straneh.

ZSO solidarna z boroveljskimi delavci

Občni zbor ZSO minulo nedeljo je soglasno sprejel resolucijo, s katero je izrazil svojo solidarnost in podporo boroveljskim delavcem, ki jih ogroža ukinitev tamkajšnje žičarne. Resolucija se glasi:

Načrti za ukinitev in premestitev delovnih mest v Borovljah so močno odjeknili tudi v vrstah slovenske narodne skupnosti.

Čutimo z vami, ki vam grozi izguba industrijskih delovnih mest ali pa boste prisiljeni hoditi na delo v oddaljene kraje.

Zagotavljamo vam našo solidarnost v vašem boju za ohranitev delovnih mest doma in vam želimo, da bi v vašo korist čim prej dobili investitorje za nova delovna mesta.

Prav posebno čutimo z vami, ker kot pripadniki slovenske narodne skupnosti tudi vemo, kakšno nevarnost odtujitve materinemu jeziku in domačemu kraju pomeni pomanjkanje delovnih mest.

PREBERITE

na strani

2 Občni zbor ZSO: Poročila in akcijski program
3 Ob 30-letnici ZSO prvič podelili Petkova priznanja
4 Občni zbor ZSO: Razprava delegatov in pozdravne besede gostov
5 Otvoritev večnamenskih prostorov v Mladinskem domu SŠD v Celovcu
6 Umrl je starosta slovenskega zadružništva na Koroškem Florijan Lapuš
7 Nenning izključen iz SPÖ
8 Volitve županov

Čestitke in zagotovila podpore

VISOKIH PREDSTAVNIKOV IZ AVSTRIJE IN JUGOSLAVIJE

Na slavnostni prireditvi so ZSO ob njeni 30-letnici čestitali tudi visoki politični predstavniki iz Avstrije in Jugoslavije: zastopnik urada zveznega kanclerja na Dunaju dr. Gerhard Holzinger, članica zveznega predsedstva SZDL Jugoslavije Darinka Puškarič iz Beograda in predsednik SZDL Slovenije Franc Šetinc, deželni svetnik Rudolf Gallob kot zastopnik koroške SPÖ ter predsednik deželnega vodstva KPA Arnulf Raimund.

● Tudi pri avstrijski državni pogodbi so kot pri drugih mednarodnih pravnih dokumentih možne različne razlage posameznih določil in od tega, kateri razlagi se nekdo pridružuje, je tudi odvisno, kako bo zadovoljen z izpolnjevanjem člena 7, je dejal dr. **Holzinger.** „Pri tem je povsem legitimno, da skušajo manjšinske organizacije doseči maksimum tistega, kar vsebujejo določila v korist njihovih pravic. Z ozirom na aktualno manjšinskopolitično diskusijo v vaši deželi pa vam lahko zagotovim, da na zvezni ravni ni nobenega zanimanja za premisleke, da bi slovenski narodni skupnosti oz. njenim pripadnikom omejili njihove zakonsko priznane pravice, zlasti tudi na šolskem področju."

Za bodočnost dr. Holzinger meni, da se manjšinam nasploh in slovenski narodni skupnosti posebej obeta pozitiven razvoj — ker se je na vsem svetu močno povečalo zanimanje za manjšinska vprašanja in ker v Avstriji čedalje širši krogi večinskega prebivalstva odobravajo in delno celo podpirajo prizadevanja manjšin za ohranitev in razvoj svoje identitete. ZSO je čestital v imenu urada zveznega kanclerja ter se ji zahvalil za njeno delo, „ki je velikega pomena tudi za pristojna vladna mesta, ker ustvarja podlago za nujno potrebni dialog s slovensko narodno skupnostjo." Ob koncu pa je še dodal, da bi se ta osnova pogovorov lahko odločilno izboljšala, če bi tudi za slovensko narodno skupnost uspelo osnovati sosvet, kot ga predvideva zakon o narodnih skupinah.

● Problematika naših narodnih manjšin v sosednjih državah je v središču našega stalnega zanimanja, je dejala predstavnica SZDL Jugoslavije Darinka **Puškarič.** V tem smislu pomeni skrb celotne jugoslovanske skupnosti za položaj in razvoj slovenske in hrvaške narodne manjšine v Avstriji važen dejavnik v njunem boju za narodni obstoj. Pri tem izhaja Jugoslavija iz načela, da se morajo z razvijanjem dobrososedskih odnosov in prijateljskega sodelovanja z Avstrijo ustvariti tudi pogoji za uresničevanje enakopravnosti in vsestranskega razvoja slovenske in hrvaške manjšine. „Teh dobrih namenov pa na žalost ne spremljajo vedno tudi konkretna dejanja za izpolnjevanje državne pogodbe, četudi razvoj dobrososedskih in prijateljskih odnosov predpostavlja tudi reševanje odprtih vprašanj slovenske in hrvaške manjšine. Zato izražamo svojo zaskrbljenost zaradi povečanega pritiska na pripadnike naših manjšin v Avstriji, kot prihaja do izraza v političnih akcijah, ki ne priznavajo njihovih narodnostnih pravic."

Govornica je izrazila prepričanje, da demokratične sile v Avstriji ne bodo dopustile uresničenja teženj velikonemških nacionalističnih krogov po ukinitvi dvojezičnega šolstva. Zagotovila je, da se bo Jugoslavija tudi v bodoče zalagala za reševanje odprtih vprašanj slovenske in hrvaške manjšine, in to predvsem z izpolnjevanjem obveznosti, ki izhajajo iz člena 7 državne pogodbe. „V tem smislu je treba razumeti značaj praznovanja 30-letnice državne pogodbe ter pričakujemo, da se bo v tej smeri nadaljeval dialog avstrijske vlade s predstavniki manjšinskih organizacij in da bo avstrijska vlada podvzela konkretne korake za popolno realizacijo obveznosti iz člena 7."

Izvajanja predsednika SZDL Slovenije Šetinca objavljamo na drugem mestu.

● Deželni svetnik Rudolf **Gallob,** ki je izrekel čestitke v imenu koroške SPÖ, je med drugim dejal, da stranka razume tudi kritične pripombe, ki prihajajo iz manjšinskih krogov, ker vsaka manjšina pač stremi za tem, da doseže čim več. „Seveda pa v demokratičnem sistemu nihče ne more uresničiti vseh svojih ciljev in tako tudi manjšina razumljivo ni vedno povsem zadovoljna." Glede šolskega vprašanja je Gallob menil, da ni bila SPÖ tista, ki je sprožila ponovno razpravo o tem problemu. Sedanja ureditev se je obnesla in ni dvoma, da so se socialisti večkrat izrekli za ohranitev te ureditve. „Prepričan sem, da bo tudi v tem vprašanju prišlo do sporazumne rešitve in naša stranka vam bo pomagala, kjer in koliko bo možno."

● Predsednik deželnega vodstva KPA Arnuld **Raimund** pa je svoje čestitke povezal z zagotovilom, da bodo komunisti tudi v bodoče odločno podpirali boj koroških Slovencev za popolno uresničitev vseh določil člena 7 državne pogodbe.

PREDSEDNIK WIESER:

Ločene šole so šole konfrontacije

Predsednik ZSO dipl. inž. Feliks Wieser.

„Ločene šole ocenjujemo kot šole narodnostne konfrontacije. Ločene šole bi povečale konfliktni potencial na Koroškem. Prav dogodki zadnjih mesecev to potrjujejo. Vrhu tega nas zgodovinska izkušnja uči, da nobena kapitulacija pred nemškonacionalnimi skupinami ni prinesla in ne more privesti do pomiritve v odnosih med narodoma na Koroškem." To je med drugim dejal predsednik Zveze slovenskih organizacij Feliks Wieser, ko je ocenjeval minulo triletno obdobje delovanja Zveze slovenskih organizacij na nedeljskem občnem zboru.

Na naslov zvezne vlade pa je naslovil kritiko, da vlada v tem obdobju ni kazala zanimanja, da bi se lotila bistvenih vprašanj, kot so dvojezični otroški vrtci, trgovska akademija, finančna podpora slovenskim organizacijam idr. „Velja pa tudi še ugotovitev z zadnjega občnega zbora", je dejal Wieser, „da je slovenski narod na Koroškem še vedno ogrožen v svojem narodnostnem obstoju." V tej zvezi je omenil zakon o narodnostnih skupinah, ki ni izpolnitev člena 7 — tukaj je žel predsednik Wieser poseben aplavz —, temveč pomeni poskus revizije državne pogodbe in daje zakonito možnost nadaljnje asimilacije in denacionalizacije manjšine. „Povsod tam, kjer so nam v zadnjih letih kratili in zoževali naše narodnostne pravice, ki nam pripadajo po členu 7 avstrijske državne pogodbe, so se sklicevali na zakon o narodnostnih skupinah," je poudaril Feliks Wieser.

Kljub tem negativnim tendencam, ki se izražajo tudi v zadržanju deželnih poslancev na zadnji razpravi o šolstvu, zaznava manjšina tudi pozitivne razvoje v avstrijski družbi, je dejal Wieser, saj se je ob lanskoletni demonstraciji za skupno šolo solidariziralo z nami takšno število organizacij večinskega naroda, da tega prej ne pomnimo. Zato se bo ZSO v bodoče še bolj tesno povezovala s prijateljskimi organizacijami, da bi skupno sensibilizirali južnokoroško in ostalo avstrijsko javnost glede eksistenčnih vprašanj slovenske narodne skupnosti.

ZA SODELOVANJE IN NADSTRANKARSTVO

V tej zvezi je Wieser poudaril, da številnim problemom, ki se stavljajo slovenski narodni skupnosti na Koroškem, nobena organizacija sama zase ne more biti kos. Zato je zagovarjal tesno sodelovanje navzven in nadstrankarsko usmeritev znotraj organizacije. V tej zvezi je poudaril, da si moramo pridobiti še več sposobnosti za skupno sodelovanje.

Še več pa bo treba napraviti tudi za medkulturno izmenjavo znotraj Koroške. Prav posebno še, ko moramo 30 let po podpisu državne pogodbe ugotoviti, da smo v preteklosti preveč upali na razgovore z vlado, ki pa ni prinesla izpolnitve člena 7. Ključa za rešitev manjšinskega vprašanja žal ni mogoče iskati na Dunaju, temveč ga najdemo na Koroškem, kjer se stranke žal na našem hrbtu bijejo za glasove.

Predsednik Wieser pa je tudi poudaril, da se nobena majhna narodna skupnost ne more razvijati jezikovno, kulturno in narodnostno, če nima stika z matičnim narodom. V tej zvezi je zavrnil vsa zlobna podtikavanja in dejal, da so tudi odvečni članki, ki razpravljajo o tem ali smo dosti lojalni, čeprav nam naša antifašistična tradicija pove, da ne potrebujemo tega dokazovanja.

Težišča bodočega dela ZSO

Občni zbor Zveze slovenskih organizacij je po razpravi o poročilu predsednika Wieserja in poslovodečega tajnika Sturma soglasno sprejel sklep o težiščih dela organizacije v bodočih treh letih. Akcijski program za obdobje 1985 — 1988 naj bi delovanje organizacije usmeril na pregledno število problemov in s tem pomagal slovenski narodnostni skupnosti, da se učinkoviteje uveljavi v neugodnih koroških okoliščinah.

● **Združitev pisarn in ustanov** pod eno streho je že dolgoletna želja Zveze slovenskih organizacij, saj so dosedaj razpršene pisarne močno otežkočale efektivnost dela. V bivšem dijaškem domu v Tarviser Straße bodo še v teku tega leta dobile svoje prostore vse vključene ustanove in organizacije Zveze slovenskih organizacij ter tiskarna Drava. S to preureditvijo pa bo povezana reorganizacija aparata ZSO z močnejšo povezanostjo s podeželjem.

● **Z izboljšano informativno dejavnostjo** bo ZSO skušala nagovoriti poleg manjšine tudi ostalo prebivalstvo jezikovno mešanega področja, poleg tega pa še občasno npr. z nemškim četrtletnim listom prebivalstvo ostale Koroške. Pri tem je dolgoročni cilj Zveze slovenskih organizacij ustvariti med prebivalstvom sosednjega naroda pozitivno podobo slovenske narodne skupnosti. Ker avstrijska država in javna občila te pozitivne slike o slovenski narodni skupnosti ne ustvarjajo, se ZSO zavzema **za skupno informativno službo obeh osrednjih organizacij,** ki s sodobnimi informacijskimi sredstvi načrtno informira koroško prebivalstvo o težnjah in delu Slovencev. S prestopom na novo tiskarsko tehnologijo in z razširitvijo dopisniške mreže pa bo povečana učinkovitost osrednjega glasila „Slovenskega vestnika".

● **Šolstvo je eksistenčnega pomena** za obstoj in razvoj narodne skupnosti. Razprava na občnem zboru je pokazala odločno pripravljenost slovenske manjšine se upreti vsakršnemu poslabšanju trenutne dvojezične šolske ureditve. Poleg obrambe trenutnih napadov na dvojezično šolstvo bo Zveza slovenskih organizacij organizirala in podpirala vse korake za izboljšanje le-tega. Saj slovenskim otrokom ni dana možnost vzgoje v materinščini v javnih otroških vrtcih, v posebni šoli, v politehničnem letniku, poklicnih šolah in vrsti splošno izobraževalnih srednjih in višjih šol. ZSO se bo trudila povečati delež prijav k dvojezičnemu pouku, predvsem v področjih severno od Drave, skupno z vsemi organizacijami, ki zagovarjajo skupno dvojezično šolstvo, pa bo naredila vse za ustvarjanje pozitivnega vzdušja za učenje slovenščine v skupni šoli. Poleg podpore dvojezičnih otroških vrtcev potrebuje slovenska narodna skupnost slejko-prej ustanovitev samostojne dvojezične trgovske akademije, kot zahteva kmetijski razvoj obnovo slovenske ali dvojezične kmetijske šole. Tudi na področju izobraževanja odraslih se bo ZSO trudila za možnosti šolanja, ki bodo krepile samostojnost slovenske narodne skupnosti.

● **Ker postaja komunalna politika** za slovensko narodno skupnost vedno večjega pomena predvenskih občinskih odbornikov laga ZSO, da postane Klub slo- (KSOO) strokovna servisna služba za vse slovenske občinske odbornike! KSOO naj bi v osnovnih narodnostnih vprašanjih podpiral sodelovanje občinskih odbornikov ne glede na strankarsko pripadnost; v tem primeru je ZSO pripravljena finančno in strokovno sodelovati.

● Zvezi slovenskih organizacij se zdi tudi potrebno, da se **Slovenski znanstveni inštitut** organizacijsko osvoji, da bo lažje združeval vse umske sposobnosti slovenske narodne skupnosti.

● **Pri bodočih gospodarskih iniciativah** se bo Zveza slovenskih organizacij ravnala po načelu, da se je treba zavzemati za uresničitev tistih ciljev, ki **objektivno krepijo materialne osnove narodne skupnosti** in ki prispevajo h krepitvi novih, modernih gospodarskih struktur.

Dejavniki slovenskega gospodarstva na Koroškem (privatni, zadružni in mešanega značaja) imajo možnost vključevati se v blagovno menjavo med Avstrijo in Jugoslavijo, vključevale pa naj se bi tudi v višje oblike gospodarskega sodelovanja ob meji. Poleg krepitve zadružniškega gospodarstva — v okviru katerega bo treba posebno pozornost posvetiti razvoju posebne komercialne, kreditne in razvojne banke — se bo ZSO prizadevala tudi za ustanovitev posebnega združenja južnokoroških gospodarstvenikov — obrtnikov. ZSO pa se tudi zaveda, da primanjkujejo v našem območju delovna mesta za ženske, kot je potrebno tudi posebno šolanje gospodarskih kadrov. Okvir vsemu pa je še naprej koncept politcentričnega gospodarskega razvoja na južnem Koroškem, ki ga ZSO zagovarja že več let.

M. STURM

Delati moramo načrtno

Tajnik ZSO dr. Marjan Sturm.

„Očitno je, da je ena izmed hib v našem delu, da le reagiramo na napade in udarce s strani nemškonacionalnih sil. Ne ustvarjamo pa sami delovnih težišč, ki jih potem v praktičnem delu tudi upoštevamo." To je bila ena izmed glavnih misli poslovodečega tajnika Zveze slovenskih organizacij v njegovi oceni minulega delovnega obdobja, hkrati pa tudi že uvod v razlago bodočega akcijskega programa Zveze.

Že iz ocene delovanja v zadnjih treh letih je bilo namreč razvidno, da smo poleg pozitivnih rezultatov, ki so temeljili predvsem na narodnostni samopomoči, imeli tudi pomanjkljivosti ter delali napake. Prav ob gonji proti dvojezični šolski ureditvi, ki so jo začeli z vso silo razpihovati nacionalistični krogi, lahko opazujemo te naše napake. „Čeprav so koroški nacionalisti že nekaj let napovedovali napad na dvojezično šolstvo, se na ta napad nismo načrtno pripravljali in šele razmeroma pozno (pozimi 1983) začeli z izdelavo ustrezne argumentacijske linije. To nas je nekaj mesecev oviralo pri ofenzivnejšem delu na tem področju!" je dejal Sturm.

Takšno nenačrtno politiko je mogoče opaziti tudi ob drugih problemih. Sturm je omenil zakon o narodnostnih skupinah, „ki ga sicer upravičeno odklanjamo, dejstvo pa je tudi, da niti tam, kjer celo ta zakon predvideva slovenski uradni jezik le tega ne uporabljamo zavestno in vedno. Da ne govorimo o tem, da le nekateri zahtevajo slovenščino tudi tam, kjer je zakon o narodnostnih skupinah ne predvideva.

Na podlagi teh in še številnih drugih argumentov je Marjan Sturm utemeljil potrebo po načrtnejšem delu vseh pripadnikov slovenske narodne skupnosti na Koroškem. Soglasno sprejetje „akcijskega programa Zveze slovenskih organizacij na Koroškem za obdobje 1985 do 1988" na občnem zboru potrjuje pripravljenost koroških Slovencev v prihodnjem obdobju strniti sile za dosego osnovnih narodnostnih pravic.

Kolenik: „Več pažnje mladini"

Sadovi dela Zveze slovenskih organizacij so predvsem vidni na gospodarskem področju in pri utrditvi organizacije na podeželju je v svojem poročilu občnemu zboru poudaril predsednik nadzornega odbora, Lipej Kolenik. Delovanje organizacije v obdobju zadnjih treh let je nadzorni odbor ocenil kot uspešno, predvsem tam, kjer so odbori in posamezniki vestno delali. Temeljito je pregledal tudi finančno poslovanje ZSO, ki je bilo vestno, na račun posameznih ustanov pa je naslovil kritiko, da so v nekaterih slučajih odločale samovoljno, zato je pozval k boljšemu usklajanju odločitev.

Svojo glavno pozornost pa je predsednik nadzornega odbora posvetil političnemu premišljevanju ob treh pomembnih obletnicah: 40-letnici svobode in pregona okupatorja, 30-letnici podpisa avstrijske državne pogodbe in 30-letnici ustanovitve Zveze slovenskih organizacij.

Poudaril je, da nimamo vzroka, da odstopamo od naše zgodovine. „Ponosni smo na našo slavno preteklost, v kateri smo s svojimi žrtvami doprinesli tudi k zopetnemu rojstvu današnje Republike Avstrije in svobodi vseh zatiranih narodov v Evropi". Pozval je vso organizacijo, da se postavi po robu sramotenju in blatenju našega osvobodilnega boja in poveličevanju nacistične preteklosti.

Lipej Kolenik je dejal, da se je Zveza slovenskih organizacij, kljub obrekovanju in napadom z levice in desnice, s strani cerkvenih in posvetnih oblasti, priborila do današnjega stanja. Bilo je potrebno mnogo nesebičnosti in požrtvovalnosti vsakega posameznika in odborov, da smo okrepili materialno bazo dvojezičnega ozemlja, da je zrastel nov mladinski dom, da se preurejuje tiskarna in da so se rodile iniciative za sprejemanje televizijskega programa RTV Ljubljane.

Predsednik nadzornega odbora Lipej Kolenik.

Za bodočnost pa bomo morali vedno spet iskati možnosti za razširitev gospodarske dejavnosti koroških Slovencev, je pozival Kolenik in opozoril na skrb za manjše obrate ter poudaril, da bo „treba dajati hrane za dušo in ne samo za telo."

V Zvezi slovenskih organizacij naj bi tudi v bodoče imeli prostor vsi narodno zavedni Slovenci, zato ne sme biti prostora za sektaštvo in strankarski monopolizem. Veliko pozornosti pa naj bi dajali izobraževanju mladine, ki naj bi vedno bolj soodločala. Funkcionarje organizacij je pozval naj se otresejo birokratskih prijemov, — ker ima samo služba v korist ljudem bodočnost.

Vsem „prerokom, ki so napovedali konec Zveze slovenskih organizacij, pa je odgovoril, da stoji naša organizacija danes na čvrstih nogah in da bo ZSO gradila še naprej akcijsko enotnost na terenu, ne pa v celovških pisarnah.

Člani upravnega odbora ZSO

Feliks Wieser, predsednik, Celovec; Franc Kukovica, podpredsednik, Žitara vas; Ludvik Ogris, podpredsednik, Radiše; Marjan Sturm, tajnik, Celovec; Franc Koncilija, blagajnik, Škocijan; Jože Blajs, Celovec; Milan Blažej, Celovec; Avguštin Brumnik, Železna Kapla; Teodor Domej, Celovec; Franci Einspieler, Podravlje; Mirko Furjan, Železna Kapla; Janez Gallob, Diča vas; Walter Gutovnik, Globasnica; Marija Jurič, Celovec; Peter Kuchar, Železna Kapla; Avguštin Malle, Celovec; Janko Malle, Celovec; Jože Nachbar, Pliberk; Kristijan Ogris, Dunaj; Franc Polzer, Škocijan; Drago Pörtsch, Škofiče; Bredica Sadolšek, Železna Kapla; Kristijan Schellander, Dunaj; Roman Schellander, Kotmara vas; Tonči Schlapper, Šentjakob; Folti Sima, Celovec; Gabi Sitter, Železna Kapla; Miha Travnik, Žitara vas; Roman Verdel, Borovlje; Sonja Vošnjak, Borovlje; Franc Walter, Radiše; Feliks Wieser st., Slovenji Plajberk; Vinko Wieser, Kotmara vas; Janez Wutte-Luc, Škocijan; Janko Zwitter, Straja vas.

Člani Nadzornega odbora ZSO

Lipej Kolenik, predsednik, Pliberk; Milena Gröblacher, Škocijan; Milan Kupper, Celovec; Vida obid, Škofji dvor; Hanzi Ogris, Bilčovs; Stanko Vavti, Pliber-Šmihel.

Slavnostna prireditev ob 30-letnici ZSO

izraz borbe za ohranitev dvojezične in skupne šole

Slavnostna prireditev, ki jo je Zveza slovenskih organizacij na Koroškem po uspešnem občnem zboru pripravila ob 30-letnici njenega obstoja, je bila odraz odločnosti, da se borimo za uresničevanje naših narodnostnih pravic, zajamčenih v členu 7 avstrijske državne pogodbe in s tem tudi za vsestranski razvoj slovenskega življa na Koroškem.

Številni rojaki iz Zilje, Roža in Podjune so s svojim obiskom izpričali svojo povezanost z našo osrednjo politično organizacijo. Slavnostno prireditev so obiskali tudi ugledni gostje iz vrst večinskega naroda, iz matične Slovenije, iz Beograda in Dunaja, da ZSO čestitajo k njenemu jubileju. Gostom in sodelujočim je v

imenu ZSO izrekel dobrodošlico tajnik dr. Marjan Sturm, ki je vodil tudi potek slavnostne prireditve v novem, večnamenskem prostoru Mladinskega doma SŠD.

Kulturni spored slavnostne prireditve je pod vodstvom Hanzija Kežarja oblikoval mešani pevski zbor SPD „Danica" iz Šentvida v Podjuni ter recitatorja Tonči Schlapper in Miha Kap. Čeprav je spored bil zelo zgoščen, je tudi v le-tem prišla do izraza naša politična usmerenost, zlasti v pesmi Zdravljica, ki govori o spravi, bratstvu, svobodi in enakopravnosti med narodi. Zbor „Danica" je tudi tokrat znova potrdil svojo visoko pevsko raven, zato je razumljivo, da ga je vodstvo ZSO povabilo, da sooblikuje njeno slavnostno prireditev.

Glavno težišče politične izpovedi jubilejne prireditve ZSO pa je bilo v slavnostnem govoru predsednika dipl. inž. Feliksa Wieserja, ki je ob tej priložnosti orisal zgodovino ZSO od njenega začetka do danes. Dejal je, da je ZSO bila sicer ustanovljena pred 30 leti (25. 3. 1955), njeno resnično rojstvo pa sega veliko dlje nazaj — tja v najbolj viharno in težko obdobje slovenske zgodovine. Kot naslednica Osvobodilne fronte je ZSO nadaljevala z bojem za ohranitev slovenskega naroda, našega jezika in kulture in vzpostavitev nove demokratične družbe. Tako je združila rojake vseh idejno političnih taborov v vseslovensko narodno politično organizacijo, ki je nosila največje breme v borbi proti fašizmu in dosegla med koroškimi Slovenci najvišjo stopnjo akcijske enotnosti v naši zgodovini.

„Bolečina naroda, ki se je branil upiral in boril, trpljenje, izseljenih, smrt oblavljenih in trpinčenih po kacetih ter aktivna borba partizanov pa so bili namenjeni prihodnosti. Prihodnost, ki naj bi bila taka, da bi vsi narodi lahko živeli v enakopravnih medsebojnih odnosih. Ko je maja 1945 zasijala svoboda, ko se je zrušil tisočletni rajh, smo koroški Slovenci ponosno stali na strani zaveznikov, torej na strani zmagovalcev nad nacifašizmom. Veliki zmagi pa so sledila razočaranja. Britanske zasedbene oblasti in takratna koroška deželna vlada so skušale razbiti enotno in močno slovensko gibanje. Politična emigracija in informbirojevski spor sta prispevala svoje, da se je do takrat enotno slovensko zastopstvo razšlo in so se poglobile razpoke med narodom. Z ustanovitvijo Zveze slovenskih organizacij na Koroškem dne 25. marca 1955 kot zbirne nadstrankarske organizacije koroških Slovencev se je izoblikovala današnja politična stvarnost koroških Slovencev, zbranih v dveh osrednjih organizacijah.

Kmalu nato, 15. maja 1955, je bila podpisana pogodba o Avstriji in Zveza slovenskih organizacij je prevzela pobudo za izdelavo enotnih stališč koroških Slovencev do določil člena 7.

Pobuda je bila uspešna in obe slovenski osrednji organizaciji sta 11. oktobra 1955 predali zvezni vladi skupno spomenico z zahtevami po uresničevanju člena 7. Spomenica pomeni konec globalnih razprtij med obema slovenskima idejno-političnima taboroma in odločitev za pot, po kateri stopata obe organizaciji sicer samostojno, a vendar enotno, kadar gre za zadeve vsenarodnega pomena."

Potem je Feliks Wieser opozoril na dejstvo, da je Avstrija s podpisom državne pogodbe prevzela vrsto obveznosti, ki jih je točno izpolnjevala in s tem dosegla pomembno stopnjo mednarodnega ugleda v Evropi in svetu. Hkrati pa opozoril, da republika Avstrija tudi 30 let po podpisu državne pogodbe svojih obveznosti do slovenske in hrvaške manjšine ni izpolnila. Neizpolnjevanje člena 7 ostaja tudi kot neizbrisljiv madež na slavnostni obleki republike Avstrije ob 40-letnici njenega obstoja.

Predsednik je tudi opozoril na tiste ukrepe, s katerimi je Avstrija okrnila razvoj slovenske manjšine in pospeševala njeno asimilacijo. Ukinitev obvezne dvojezične šole, nacionalistično podiranje dvojezičnih krajevnih napisov, nedemokratično preštevanje manjšin in zakon o narodnih skupinah, so ukrepi, ki bistveno omejujejo pravice iz člena 7 v zvezi z uradnim jezikom in dvojezičnimi topografskimi napisi ter zadnji napadi na ostanke dvojezičnega šolstva. S tem nastaja nevarnost getoizacija slovenskih šoloobveznih otrok, je povedal Wieser in opozoril na vrsto odprtih vprašanj kot je predšolska vzgoja, dvojezična trgovska akademija, vprašanje radia in televizije, kar daje avstrijski manjšinski politiki porazno bilanco in je neizpodbiten dokaz, da člen 7 avstrijske državne pogodbe ostaja tudi 30 let po podpisu odprto in nerešeno vprašanje.

Kljub temu je Feliks Wieser poudaril, da pesimizem ni na mestu in izrazil prepričanje, da je začrtana politična pot pravilna in da slovensko koroško ljudstvo za svoj nadaljnji razvoj potrebuje močno in čvrsto Zvezo slovenskih organizacij. Pri tem se bo ZSO opirala na akcijsko enotnost z Narodnim svetom koroških Slovencev in zavezništvo in medsebojno solidarnost z vsemi demokratičnimi pripadniki avstrijskega ljudstva, ki nas podpirajo v prizadevanju za naše pravice. Wieser je naglasil, da se bo ZSO tudi v prihodnje povezovala z matičnim narodom, ker prav slovenska narodna skupnost lahko mnogo prispeva k utrjevanju in nadaljnjemu razvoju dobrososedskih odnosov med republiko Avstrijo in SFR Jugoslavijo. Predsednik ZSO pa je ob koncu svojega govora pozval koroško deželno oz. avstrijsko zvezno vlado, da v konstruktivnem dialogu z manjšino podvzame vse korake za ohranitev in postopno izboljšanje dvojezičnega šolstva na Koroškem in pri tem izrazil pripravljenost za konstruktivno sodelovanje. „Če pa bi oblasti v naslednjih mesecih kazale tendence popuščanja silam, ki želijo ločitev otrok, kar bi na Koroškem vodilo v getoizacijo slovenskih otrok, se bomo skupaj z demokratičnim taborom ob podpori evropske javnosti znali braniti in upreti. V slučaju takega razvoja bomo vsi iz Roža, Podjune in Zilje korakali po celovških in dunajskih ulicah in druga republika bo doživela upor manjšine kot ga doslej še ni bilo."

Končno je govornik povedal, da se koroški Slovenci priznavamo k avstrijski državni pogodbi, k izvirnim temeljem druge avstrijske republike, kot so neodvisnost, nevtralnost, antifašizem, mednarodno popuščanje in mir ter zaključil: „Mednarodni ugled, miren razvoj, enakopravnost svojih državljanov pa bo republika obdržala samo, če bo vestno in dosledno izpolnjevala določila člena 7 avstrijske državne pogodbe in s tem šele omogočila obstoj in razvoj slovenske narodne skupnosti. To želimo in zahtevamo kot sotvorci te republike.

PREDSEDNIK RK SZDL FRANC ŠETINC:

Matica čuti svoj dolg do Slovencev v zamejstvu

V imenu Socialistične zveze delovnega ljudstva, v imenu matice — Socialistične republike Slovenije je spregovoril tudi Franc Šetinc, ki je Zvezi slovenskih organizacij na slavnostni prireditvi ob njeni 30-letnici izrazil čestitke, je v svojih pozdravnih besedah med drugim dejal:

„Jubilej Zveze slovenskih organizacij poteka v znamenju 40-letnice zmage nad fašizmom. To je naš skupni praznik — dan zmage človeštva nad zlom. Narodnoosvobodilni boj je pokazal, da je bila glavnina naroda v mislih in duhu enotna. Razumela je, da je nastal nov čas za narode in da je čas, da se oglasijo tudi Slovenci. Poskušali so nas upogniti in pregaziti, mi pa smo zavrnili strašne udarce in se svobodni dvignili iz dna temnice. Tudi Slovenci v zamejstvu so prispevali svoj delež k zmagi nad fašizmom . . ."

„. . . Čestitam vam k jubileju. Občudujemo vaš boj za obstoj in razvoj slovenske narodnostne skupnosti, ki ima močne korenine globoko v tej zemlji, čeprav si še ves čas prizadevajo, da bi jih izrovali. Zveza slovenskih organizacij je pod vodstvom nekdanjih predsednikov Franca Petka in Francija Zwittra in sedanjega Feliksa Wieserja pomembno prispevala v boju za biti ali ne biti Slovencev na avstrijskem Koroškem, za njihovo prihodnost. Posebej moram poudariti njen prispevek h graditvi gospodarske in kulturne osnove ter akcijske enotnosti vseh Slovencev. Kajti sovražne sile si še kako prizadevajo, da bi razbile to enotnost, ker vedo, da je največja ovira asimilacijskim in drugim pritiskom. Radi bi vas potisnili v kot, ene v sektaštvo, druge proti matici, toda to jim ne uspeva, kajti večina Slovencev predobro ve, da bi se ob krušenju enotnosti izgubljal tudi smisel vseh drugih interesov, naj so bolj levo ali bolj desno središče osi slovenstva.

Kot predsednik organizacije, ki je naslednica Osvobodilne fronte slovenskega naroda, moram ob 40-letnici zmage nad fašizmom posebej poudariti delež koroških partizanov ter številnih internirancev in izgnancev v boju za to, da je Avstrija pred 30 leti dobila vozovnico za potovanje v družino svobodnih evropskih držav. Toda dobila jo je zaradi jamstva, ki ga je dala med drugim tudi za svoboden razcvet slovenske in hrvaške narodnostne skupnosti. Žal moramo ugotoviti, da ta pogoj ni izpolnjen. Ob avstrijskem prazniku je to čašo pelina treba popiti. Sicer pa so Slovenci v Avstriji že navajeni, da jim nič ni podarjeno in da si morajo vsak pedenj prostora pod soncem izbojevati. Dolga je pot, po kateri se dane obljube spremene od besed v dejanja. Upajmo, da bo v prihodnje bolje!

Hvala vam za zvestobo zgodovinskemu in kulturnemu izročilu svojega naroda. Vsi deli slovenstva se morajo zliti v skupen utrip, kajti narodno telo, četudi ga delijo državne meje, ima samo eno srce.

Matica čuti svoj dolg do Slovencev v zamejstvu, a tudi potrebuje jih, saj pomembno prispevajo v skupno narodno zakladnico. Državna meja ne more biti vzrok, da kljub različni družbenopolitični realnosti, v kateri živimo, ne bi mogli kot narod rasti iz istega bistva in istih korenin kot bilka z več cvetovi, toda za isto narodno, kulturno in jezikovno identiteto.

Tako matica kot Jugoslavija vam bo tudi v bodoče stala zvesto ob strani, materialno in moralno bo podpirala vaš boj za prvinske človečanske pravice, obenem pa se bo zavzemala za dobre odnose s prijateljsko Avstrijo v duhu helsinške listine. Položaj slovenske manjšine ne sme biti ob robu tega sodelovanja, temveč mora biti kot most v samem središču."

ZSO je podelila priznanja - prvič tudi Petkovo prinanje

Ena izmed dolžnosti narodne skupnosti in njenih organizacij je prav gotovo tudi, da se na simboličen način oddolži zaslužnim narodnim delavcem za njihovo dolgoletno požrtvovalno in uspešno delo. Tako je uvodoma dejal Teodor Domej, ki je prebral utelenjitve za dobitnike priznanj ZSO.

Tokrat je ZSO prvič podelila tudi Petkovo priznanje kot najvišje odlikovanje naše organizacije, odlikovanje, ki sta ga sklenila UO in NO ZSO. V tozadevnem pravilniku med drugim piše, da je Petkovo priznanje za izjemne zasluge in za življenjsko delo na področju narodne politike, kulture in gospodarstva. Lahko ga dobijo osebnosti, ki so dopolnile 65. leto starosti.

Prvi dobitniki Petkovega priznanja so **dr. Franci Zwitter, dipl. inž. Pavle Žavcer-Matjaž in Franjo Ogris,** posmrtno pa ga je prejel tudi **Karel Prušnik-Gašper.**

Priznanje ZSO so tokrat prejeli: **Mira Prušnik, Lojzka Boštjančič, Lipej Kolenik, Janez Gallob, inž. Tonči Schlapper, Pavle Sima, Ančka Kokot, Ludvik Malle, Feliks Wieser st., Rezika Pörtsch, Folti Pavlič, dvorni svetnik dr. Pavle Zablatnik, dvorni svetnik dr. Pavel Apovnik, Jožko Kežar** (posthumno), **Milena Gröblacher, Folti Polanšek, Danilo Kupper, Milan Breznik, dr. Luka Sienčnik in inž. Blaž Singer.**

dr. Franci Zwitter

dipl. inž. Pavle Žaucer-Matjaž

Franjo Ogris

Karel Prušnik-Gašper

Iz razprave delegatov

V diskusiji, ki je zavzemala važno mesto v večurnem delu občnega zbora, je bilo govora o najrazličnejših vprašanjih, ki zadevajo trenutni položaj in se nanašajo na delo naše osrednje organizacije tako v preteklosti kot še posebej v bodoče. Razprava je segala od letošnjih obletnic preko „izkušenj" ob nedavnih občinskih volitvah pa do razmer na posameznih področjih, kot so šolstvo in predšolska vzgoja, narodno politična dejavnost, kultura in šport, gospodarstvo, pa tudi od stikov z matičnim narodom ter narodom-sosedom preko informativne dejavnosti in mednarodne solidarnosti do skrbi za delovna mesta v domačem kraju.

Ob 30-letnici državne pogodbe moramo nedvoumno opozoriti, da člen 7 še vedno ni izpolnjen. Pristojna in odgovorna je avstrijska vlada (Franci Černut), toda na Koroškem se v ta vprašanja vtikajo najrazličnejše organizacije; vprašati moramo, kaj ima pri tem početi npr. koroški Heimatdienst? Ob dogodkih, ki smo jim priča v zadnjem času, koroški Slovenci nimamo nobenega povoda praznovati obletnico državne pogodbe. To še posebej velja za nameravano slavnost v dunajski Hofburg (Mirko Wakounig), namesto katere bi morali obe osrednji organizaciji podpreti akcijo dunajskih študentov, ki nameravajo 15. maja s protestno demonstracijo na Dunaju zbrane predstavnike držav-podpisnic opozoriti, da Avstrija še vedno ni izpolnila svojih pogodbenih obveznosti.

ŠOLSTVO – NOVO POSLABŠANJE?

Tesno s členom 7 je povezano šolsko vprašanje, v katerem grozi novo poslabšanje. Kritično so bile ocenjene zadnje izjave vodilnih politikov obeh velikih strank, iz katerih je videti težnjo, da bi v duhu tristrankarskega pakta ponovno sprejeli stališča svobodnjakov kot najmanjši skupni imenovalec ter pod plaščem formalne demokracije ugodili zahtevam nemškonacionalističnih sil. Dokončna rešitev brez dvoma zavisi od strank: pri tem si od FPÖ ne obetamo nič dobrega, od SPÖ in ÖVP vendar pričakujemo, da nam ne bosta delali novih krivic. Če pa bi prišlo kljub temu do poslabšanja, bi bili koroški Slovenci prisiljeni seči po protestnih akcijah (Franc Kukovica) – vendar bi odgovornost za morebitno kalitev miru nosile stranke.

PODPORA MATIČNEGA NARODA

V tem boju, ko gre za obstoj naše narodne skupnosti, bi tudi s strani matičnega naroda želeli nekoliko več in bolj odločno moralno in politično podporo, je bilo opozorjeno. Zavedamo se, da bomo mogli povezovalno vlogo med sosednima narodoma in državama uspešno izpolnjevati le tedaj, če bomo uživali vse pravice in vsestransko enakopravnost. Toda ta naša vloga ne sme biti vloga mostu, preko katerega bi se drugi sprehajali (Fric Kumer).

Eno izmed težišč v diskusiji je bilo področje komunalne politike, ki je bila ocenjena kot tisto področje, na katerem Slovenci lahko najbolj neposredno sodelujemo in soodločamo. Pri tem pa so številni izvoljeni mandatarji opozorili, da se je pri letošnjih volitvah in zlasti pri volitvah županov začela uveljavljati „nova linija" koroške politike – tristrankarski pakt proti Slovencem. Dogodki v posameznih občinah pomenijo izgubo za vso našo narodno skupnost (Jože Messner). Vendar zaradi tega ne smemo postati malodušni; spomnimo se časov druge svetovne vojne, ko smo bili Slovenci še bolj osamljeni, pa je bil slovenski narod prav takrat tudi najbolj odločen in se je uspešno uprl smrtni obsodbi (Peter Kuhar).

SLOVENCI IN STRANKE

V zvezi z najnovejšimi „izkušnjami" v posameznih občinah so bila obravnavana tudi vprašanja sodelovanja z večinskimi strankami, zlasti z SPÖ. Doslej je bilo vključevanje v družbeno dogajanje preko socialistične stranke vsaj v posameznih občinah bolj ali manj uspešno, letos pa doživljamo, da ni več pripravljenosti za tako sodelovanje – predvsem občine Pliberk, Železna Kapla in Žitara vas so v tem oziru zelo zgovoren dokaz. Toda zaradi posameznih negativnih izkušenj ne smemo obupavati, so tudi primeri, kjer so stvari le precej boljše, pa čeprav vedno ne uspe doseči vsega, kar si človek želi (Ludvik Ogris). Brez dvoma dosegajo samostojne liste ponekod lepe uspehe, toda hkrati je potrebno tudi sodelovanje z večinskim narodom in njegovimi strankami. Zlasti med mladimi socialisti najdemo dosti več razumevanja in podpore za naše težnje; celo na samostojnih akcijah so zbirali podpise za ohranitev skupne šolske vzgoje in zahtevali dvojezično ljudsko šolo tudi v Celovcu.

Kot škodljivi in neutemeljeni so bili zavrnjeni poskusi, deliti Slovence na „boljše" in „slabše", ker se poleg narodne pripadnosti opredeljujejo tudi po idejnopolitični usmerjenosti. Nismo boljši tisti Slovenci, ki kandidiramo na samostojnih listah; tudi drugi so Slovenci, vendar imajo določene težave in se ne morejo v polni meri zavzemati za naše narodne pravice in koristi (Fric Kumer). Je pa naša dolžnost, da se v vseh strankah in skupinah zavzemamo za uresničevanje pravic, za izpolnitev člena 7.

SOSED PREMALO VE O NAS

Pri tem je uspeh v veliki meri odvisen od tega, koliko nam bo uspelo seznanjati večinski narod z našo zgodovino in našim delom ter mu tolmačiti naše težnje in zahteve. Dosedanje izkušnje nam povedo, da nemško govoreči sosed vse premalo ve o nas, kajti nemški tisk v veliki meri javnost dezinformira. Zadeva okoli TV-pretvornika v Podjuni je značilen primer: Našo akcijo samopomoči so najprej kriminalizirali z enostranskimi tendencioznimi poročili in o njej ne koliko bolj stvarno poročali šele potem, ko je bilo ozračje medtem že zastrupljeno (Franc Kukovica). Tako se javno mnenje načrtno manipulira proti Slovencem, zato bomo morali v bodoče mnogo več napraviti za objektivno informiranje koroške in avstrijske, pa tudi mednarodne javnosti.

Da je to možno in da rodi uspehe, so že pokazali razni stiki z mednarodnimi organizacijami, pa tudi s posamezniki – posebno razveseljiva je bila podpora, ki smo je bili deležni v boju za ohranitev dvojezične šole, kar se je odražalo v podpornih izjavah, v protestih, še posebej pa v znanstvenih in drugih publikacijah. Tudi mladina je v tej smeri zabeležila prve uspehe (Borut Schnabl): na pobudo ZSM je delovna skupnost mladinskih organizacij Koroške s posebno izjavo podprla boj za dvojezično šolo. Obratno pa so koroški Slovenci ipričali mednarodno solidarnost z zbirno akcijo za Nikaragvo (Janko Messner), ko so se izkazali solidarni ogroženi z ogroženimi.

Posebnega pomena tudi pri bodočem delu pa bo stremljenje za čim tesnejšim sodelovanjem vseh Slovencev ne glede na svetovnonazorsko opredelitev posameznika. Poudarjeno je bilo, da moramo gojiti akcijsko enotnost preko vseh idejnopolitičnih razlik, kajti ko gre za obstoj narodne skupnosti, moramo združiti vse sile, ker le s skupnimi napori bomo uspešno kljubovali napadom nemških nacionalistov. In še eno: kljub raznim slabostim in neuspehom ne smemo obupavati – največji obet za bodočnost je zakoreninjenost v tradicijah NOB (Janez Wutte-Luc) in tega se moramo zavedati pri vsem našem delu.

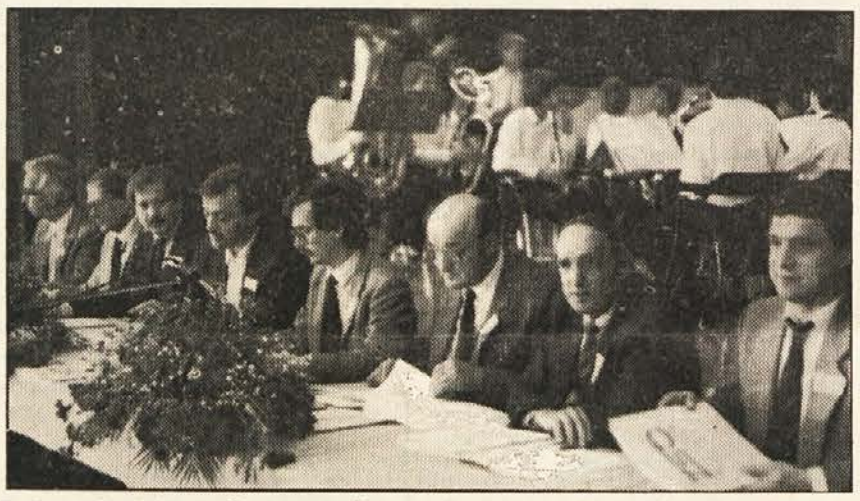

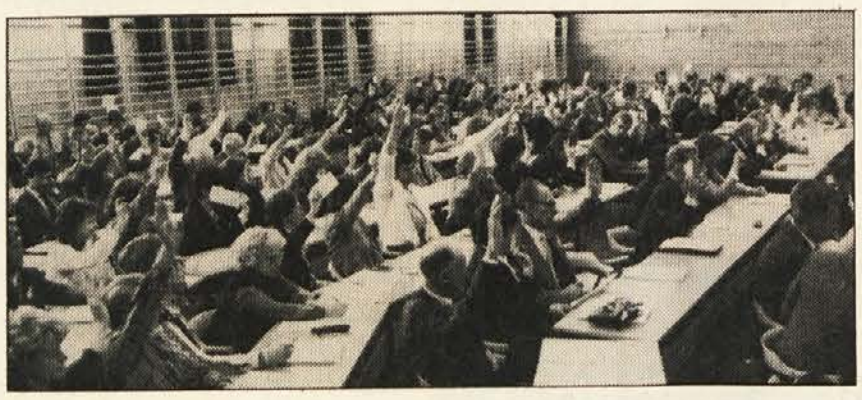

Pod predsedstvom članov izvršnega odbora (zgoraj) so delegati razpravljali in sklepali (spodaj) o perečih vprašanjih naše narodne skupnosti in sprejeli program bodočega dela ZSO.

Besede gostov

GRADIŠČANSKI HRVATI

● *Pozdrave in čestitke gradiščanskih Hrvatov je izrekel predsednik Hrvaškega kulturnega društva na Gradiščanskem dr. Ivo Müller. Opozoril je, da je bila pred 30 leti podpisana avstrijska državna pogodba, ki vsebuje tudi važna določila v korist koroških Slovencev in gradiščanskih Hrvatov. „Toda ob 30-letnici tega važnega mednarodnega dokumenta moramo žal ugotoviti, da je veliko pričakovanje, ki smo ga povezovali z državno pogodbo, postalo veliko razočaranje, kajti še vedno se moramo boriti za ohranitev našega roda, našega jezika." Naglasil je, da se morajo v tem boju združiti vse manjšine v Avstriji, vsi, ki ljubimo svoj rod in svoj jezik, da bomo ostali na dragi domači zemlji. V tem smislu je želel Zvezi slovenskih organizacij in preko nje vsem koroškim Slovencem še mnogo uspeha v nadaljnjem delu.*

ČEHI IN SLOVAKI V AVSTRIJI

● *Manjšinski svet češke in slovaške narodne skupnosti v Avstriji je zastopal dr. Jan Petrik. Omenil je sorodnost usode in boja vseh narodnih manjšin v Avstriji, ki se morajo boriti za ohranitev svoje identitete in svojega jezika, za enakopravnost v skupni domovini. „Z občudovanjem in obenem tudi z gotovo zavistjo gledamo to vašo prireditev, njen mogočni okvir. Občudujemo vaš boj za narodnostne pravice in prepričan sem, da bo današnji občni zbor nova spodbuda vašemu delu, pri katerem vam želimo veliko uspehov."*

● *Pozdrave Združenja Čehov in Slovakov v Avstriji pa je posredoval Miroslav Brožak. „Z zanimanjem spremljamo vaše delo in tudi v našem tisku poročamo o vašem boju za ohranitev narodnosti in predvsem za ohranitev dvojezične šole. Ravno Čehi in Slovaki na Dunaju posebno dobro vemo, kakšnega pomena je šola — saj od nje je odvisen obstoj manjšine." Čestitke Zvezi slovenskih organizacij za njen 30-letni jubilej je prav tako povezal z željami, da bi njeno delo v bodoče rodilo čim več uspehov.*

SLOVENCI V ITALIJI

● *Predstavnik Slovenske kulturno-gospodarske zveze v Trstu Kapič je čestitke za jubilej naše osrednje organizacije podkrepil z ugotovitvijo, da je ZSO s svojim delom izraz trdne volje in želje koroških Slovencev po obstoju. Omenil je, da je pred kratkim tudi SKGZ obhajala 30-letnico svojega obstoja in so ob tej priložnosti ponovno ugotovili veliko sorodnosti med Slovenci v Italiji in v Avstriji v njihovem boju proti silam, ki nam skušajo osporavati enakopravnost in pravice. „Podobno kot Avstrija se je tudi Italija z mednarodno pogodbo obvezala, da bo zaščitila našo narodnostno skupnost. Od takrat so minila že mnoga leta, toda kljub temu smo še vedno na začetku, trenutno je celo še slabše, ko so nacionalistične sile začele nov naskok na nas ter hočejo za vsako ceno preprečiti uzakonitev globalne zaščite slovenske narodnostne skupnosti na celotnem njenem ozemlju." ZSO in koroškim Slovencem je zaželel mnogo uspehov v nadaljnjem boju za uresničitev manjšinskih pravic, ki obenem pomeni boj za demokracijo sploh.*

MATIČNA SLOVENIJA

● *Pozdrave matične Slovenije in njene čestitke za 30-letnico ZSO je sporočil član predsedstva RK SZDL Slovenije Geza Bačič. Spomnil je na letošnji obletnici — 40-letnico zmage nad fašizmom in 30-letnico podpisa avstrijske državne pogodbe — ter izrazil upanje, da se bo tudi v boju koroških Slovencev za uresničitev narodnostnih pravic v smislu člena 7 končno le spremenilo na bolje. ZSO je izrekel priznanje za njeno delo na vseh področjih, s katerim izpričuje trdno življenjsko voljo slovenske narodne skupnosti v Avstriji. V tem delu in boju za uresničitev narodnostnih pravic bosta Slovenija in Jugoslavija tudi v bodoče nudili vso podporo.*

NARODNI SVET KOROŠKIH SLOVENCEV

● *V imenu NSKS je za pomembni jubilej ZSO čestital predsednik dr. Matevž Grilc. Menil je, da je obdobje 1955 za nas zelo pomembno: s členom 7 državne pogodbe smo dobili osnovna manjšinsko-zaščitna določila; prav takrat pa sta se pri delu za skupno spomenico koroških Slovencev obe osrednji organizaciji zbližali in zgradili sodelovanje, ki je važno še posebno tudi danes, ko nam nacionalistične sile hočejo uničiti še zadnje ostanke dvojezičnega šolstva. „Temu navalu se moramo upreti z vsemi močmi, skupaj z demokratičnimi silami večinskega naroda. Zato naša želja: še več enotnosti v skupnem delu in boju za boljšo bodočnost naše narodne skupnosti."*

Otvoritev večnamenskih prostorov Mladinskega doma v Celovcu

Na otvoritveni slovesnosti večnamenskih prostorov Mladinskega doma v nedeljo, je predsednik Slovenskega šolskega društva dipl. inž. Franci Einspieler z zadovoljstvom ugotovil, da so z večfunkcionalno projektno zasnovo in uresničitvijo Mladinskega doma začrtali in ustvarili osnovne pogoje za povečanje narodnih dejavnosti v Celovcu in v imenu Slovenskega šolskega društva izrekel najtoplejšo zahvalo delovnim ljudem Slovenije, ki so s samoprispevkom zagotovili pretežen del potrebnih finančnih sredstev. Zahvalo je izrekel tudi Zvezi slovenskih organizacij za načelno in politično podporo, s katero je spodbujala Slovensko šolsko društvo k uresničitvi domskega projekta; nadalje Zveznemu ministrstvu za pouk in umetnost za subvencijo k izgradnji prostorov centralnega domskega dela; Koroški deželni vladi za prispevek k izgradnji vrtca, ki je pod streho Mladinskega doma in Magistratu mesta Celovec za zagotovljeno podporo k obratnim stroškom vrtca. V okviru otvoritvene slovesnosti sta spregovorila tudi predsednik Zveze slovenskih organizacij Feliks Wieser, ki je opozoril na povezovalno funkcijo doma tudi kot doma srečanja med obema narodnima skupnostima na Koroškem, ter predsednik Izobraževalne skupnosti Slovenije Tone Ferenc, ki je med drugim naglasil oziroma pohvalil odlično premišljeno izvedbo večnamenskih prostorov Mladinskega doma.

Predsednik dipl. inž. Franci Einspieler je nato v imenu Slovenskega šolskega društva vsem tistim ustanovam, ki so pomagale uresničiti projekt izgradnje Mladinskega doma, podelil posebna društvena priznanja.

Slavnostni akt otvoritve večnamenskih prostorov Mladinskega doma — večnamenska dvorana (telovadnica in oder) in Študijska knjižnica Slovenske prosvetne zveze — sta s prerezom traku izvedla predsednik SŠD dipl. inž. Franci Einspieler in predsednica Zveze slovenskih žena Milena Gröblacher. Slovesnost sta lepo popestrila domski pevski zbor ter instrumentalista Aleksander Černut in Gabriel Lipuš.

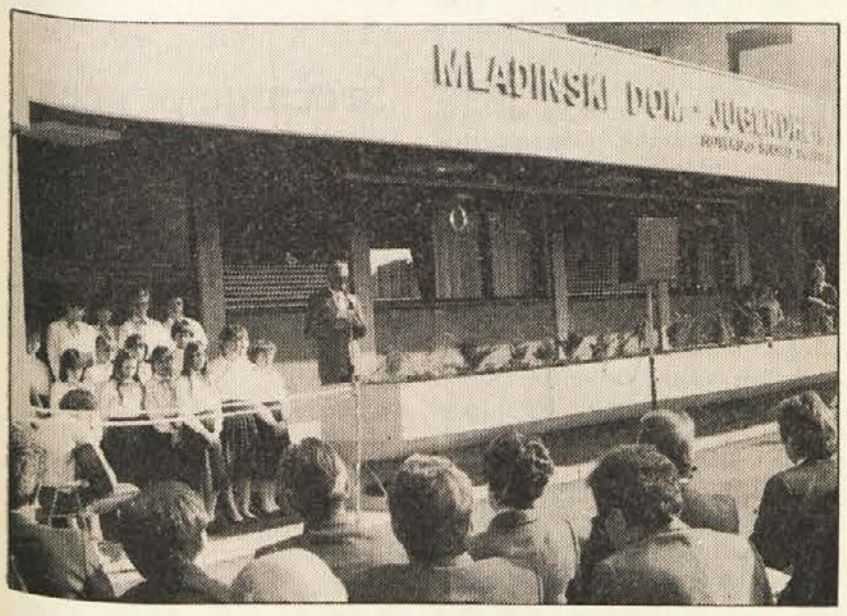

Med prejemniki priznanja SŠD je bila tudi RK SZDL, za katero je priznanje prevzel predsednik France Šetinc

Avstrijski turizem

Inštitut za tržne in socialne analize Imas v Linzu je v najnovejši analizi Tour 5'85 ugotovil, da je za Avstrijca v dopustu najljubša zabava uživanje dobre hrane. Torej ne drži znana trditev, da je Avstrija idealna dežela pešačenja oziroma planinstva. Avstrijci dajejo namreč najrajši prednost večernim pohodom po lokalih, spanju in lenarjenju. Največjo ljubezen v dopustu pa posvečajo dobri hrani — po statistiki kar 71 % ljudi. V Nemčiji je ta privrženost do dobrih jedi šele na 4. oziroma 5. mestu.

Iz zgoraj omenjene analize je tudi razvidno, da se na leto odpravi 53,3 odstotka Nemcev na eno dopustniško potovanje, Avstrijcev pa 51 odstotkov. Pri tem ostaja 40 odstotkov Avstrijcev doma, ostale pa, ki gredo v tujino privlačijo sonce, morje in južne pokrajine. Iz analize je nadalje razvidno, da nameravajo letos Avstrijci za tri dni podaljšati počitniško potovanje (na 15 dni) in si tudi več privoščiti na letovanju.

Zanimiva je tudi ocena Avstrijcev o domačem turizmu — kritizirali so ceno jedil in pijač kot previsoko, udobje pa veliko slabše kot v tujini. Zanimiva je tudi ugotovitev, da je 38 odstotkov avstrijskih turistov prenočevalo v sobah brez prhe in stranišča.

Jugoslavija načrtuje 2. jedrsko elektrarno

Medtem ko se pri nas v Avstriji otepamo že pred leti zgrajene jedrske elektrarne v Zwentendorfu, pa v Jugoslaviji načrtujejo gradnjo druge jedrske elektrarne. Z gradnjo mislijo začeti v letu 1987. Graditelja naj bi bila slovenska in hrvaška republika, mesto elektrarne pa naj bi bilo v Prevlaki, kraju, ki leži 27 kilometrov jugovzhodno od Zagreba. Stroški jedrske elektrarne naj bi znašali 1,8 milijarde dolarjev.

Pri gradnji naj bi bila močneje udeležena domača podjetja, z okoli 70 odstotki. Kakor je znano, obratuje prva jugoslovanska jedrska elektrarna v Krškem v Sloveniji.

Vigredni koncert v Železni Kapli

Slovensko prosvetno društvo „Zarja" v Železni Kapli in Tovarna celuloze „Obir" na Rebrci sta v soboto zvečer 20. aprila t. l. vabila na vigredni koncert v farno dvorano v Železni Kapli.

Predsednik „Zarje" Miha Travnik je izrekel dobrodošlico sooblikovalcem večera — mešanemu pevskemu zboru Vevče-Ljubljana, moškemu oktetu „Vigred" iz Predoselj pri Kranju, moškemu pevskemu zboru tovarne celuloze Obir, pokroviteljema kulturne prireditve, generalnemu direktorju tovarne Vevče mag. Stanku Ermencu in poslovodji Tovarne celuloze Obir dipl. inž. Feliksu Wieserju ter mnogoštevilnim poslušalcem.

Občinstvo sta pozdravila še tovariš Ermenc in tovariš Wieser. Poudarila sta važnost tesnega sodelovanja podjetij Vevče in Obir, tako na gospodarski kot na kulturni ravni, ter izrazila željo po nadaljnjem tesnem sodelovanju in obljubila vso podporo pri tem.

Nato je zapel tri pesmi mladi moški pevski zbor tovarne Obir, ki se je tokrat prvič predstavil široki javnosti in ga vodi delavec Obirja Jozi Starc. Spored so nadaljevali pevci okteta „Vigred". Njihovi pesmi smo prisluhnili že drugič, saj so nas obiskali ob priliki pobratenja občin Kranj in Železna Kapla ter olepšali slavnost s svojim petjem. Smemo jih torej imenovati že stare znance „Zarje", ki goji prijateljske stike z občino Kranj že nad 20 let.

V drugem delu koncerta pa so pevci papirnice Vevče pod vodstvom zborovodkinje Aste Jakopič podali šopek pesmi iz svojega širokega repertoarja. Z Ipavčevo pesmijo „Domovini" pa so osvojili vsa srca naših poslušalcev. Pevce, ki so si pred koncertom pod vodstvom sodelavca Obirja in Zarje Francija Sadolška že ogledali Celovec, knežji kamen na gosposvetskem polju in podjetje Obir, pa sta po koncertu prireditelja povabila še v hotel Obir, kjer smo poglobili osebne stike s pevci in se zmenili za nadaljnja takšna srečanja.

Cesto preko Vršiča hočejo zapreti

Posebna izletniška atrakcija Slovenije je vsekakor gorska cesta preko 1611 metrov visokega gorskega prevala Vršiča, ki povezuje savsko s soško dolino. To gorsko cesto skozi prelepe Julijske Alpe nameravajo zapreti. Vzrok za to naj bi bil dotrajan most na južni strani pod Vršičem. Menda ni denarja, da bi zgradili novega. Če bi tu šlo za navaden most, bi še imeli razumevanje, tako pa je to nedolžen mostiček, zaradi katerega bi bila sramota, če bi ukinili promet preko te znane zvezne alpske ceste. Res je, da pri uporabi te ceste ni treba plačati cestnine in da je njeno vzdrževanje drago, vendar bi zaprtje te ceste pomenilo veliko turistično škodo, saj se preko nje pelje vsako leto na tisoče turistov v znane turistične centre Bovec, Kranjska gora, Bled. Ta edina najkrajša povezava med Gorenjsko in Primorsko nikakor ne sme biti pretrgana in to zaradi majhnega mostiča. Če bi se ta namera uresničila, kar nočemo verjeti, bi bila Slovenija prikrajšana za pomembno turistično privlačnost.

Čudimo se, da dotrajani mostič niso popravili oziroma obnovili že jeseni, ko bi bil čas zato; spomladi, ko bo splužena cesta preko Vršiča šele sredi maja, je pa res že prepozno, da bi se zgradilo novega. Pri današnji sodobni gradbeni tehniki pa ne bo hudo v par dneh zgraditi provizorij, ki naj bi služil svojemu namenu toliko časa, da se zgradi nov most.

REDNI OBČNI ZBOR
SLOVENSKEGA PROSVETNEGA DRUŠTVA „ZARJA"
v soboto 27. 4. 1985 ob 19.30 uri v hotelu Obir v Železni Kapli

Dnevni red:
1. Otvoritev, pozdrav, ugotovitev sklepčnosti
2. Izvolitev zapisnikarja in dveh overovateljev
3. Poročila predsednika, tajnika in blagajnika
4. Diskusija o poročilih
5. Razrešnica odboru
7. Beseda gostov
8. Razno in zaključek

Občni zbor bosta popestrila tamburaški in mešani pevski zbor Zarja.

PRIREDITVE

Pliberk
VIGREDNI KONCERT
v soboto 27. 4. 1985 ob 20.30 uri v dvorani Schwarzl v Pliberku
Nastopajo: Mlada Podjuna — Dekliški zbor SPD „Edinost" v Pliberku — MePZ „Podjuna-Pliberk"
Prireditelj: MePZ Podjuna-Pliberk

Šentjakob v Rožu
Komedija francoskega pisatelja Jean Batiste Molier-a v prevodu Josipa Vidmarja
„ŠOLA ZA ŽENE"
v nedeljo 28. 4. 1985 ob 20. uri v farni dvorani v Šentjakobu v R.
Gostuje igralska skupina SKD iz Globasnice
Prireditelj: SPD „Rož" v Šentjakobu

Lutkovna skupina „Lutke mladje" Koroške dijaške zveze vabi na premiero lutkovne igre (Zdenek Florjan in Edi Majaron)
TOBIJA
v nedeljo 28. 4. 1985 ob 14.30 uri plan.

Slovenska prosvetna zveza v Celovcu in Turistično društvo Dravograd iščeta
PAR ZA KOROŠKO OHCET
ki bo 29. junija 1985 v Dravogradu. Par naj ne bi bil starejši od 30 let. Prijave v pisarni Slovenske prosvetne zveze.

RECITAL FRANA LEVSTIKA: MARTIN KRPAN
Pripoveduje dramski igralec Marjan Bačko iz Maribora
Prireditev je namenjena otrokom, mladini in odrasli publiki!
— petek 26. 4. 1985 ob 20. uri v Posojilnici v Pliberku. Prireditelj: Klub KDZ-Blato
— sobota 27. 4. 1985 ob 16. uri v farni dvorani v Žvabeku. Prireditelj: KPD Drava Žvabek
— nedelja 28. 4. 1985 ob 9.20 uri v farnem domu v Šentlipšu. Prireditelj: Farna mladina Šentlipš
— nedelja 27. 4. 1985 ob 14.30 uri v župnišču v Globasnici. Prireditelj: Otroška mladina v Globasnici

---

Slovenska prosvetna zveza, Zveza koroških partizanov, Društvo prijateljev Kladiva in Mladinski dom SŠD vabijo na
VEČER PESMI IN PLESOV JUGOSLOVANSKIH NARODOV
v ponedeljek 6. 5. 1985 ob 20. uri v Mladinskem domu SŠD, Mikschallee 4. Izvajata: Pevski zbor in folklorni ansambel IVO-LOLA RIBAR iz Beograda

---

Otroška oddaja „PEDENJŽEP" v soboto 27. 4. 1985 ob 16. uri v RTV Ljubljana
Nastopata: otroška folklorna skupina SPD Zarja iz Železne Kaple — otroška folklorna skupina SPD Trta iz Žitare vasi

---

Slovensko kulturno društvo Celovec in Modestov dom vabita na koncert
Obirskega ženskega okteta
pod vodstvom Valentina Polanška, ki bo ob tej priložnosti tudi bral iz svojih del
v petek 26. 4. 1985 ob 19.30 uri v Modestovem domu v Celovcu

Dunajski krožek
v petek 26. 4. 1985 v gostilni Weidinger, Danhausergasse 3, 1040 Wien
Predavatelj: prof. Janko Messner, Celovec
Tema: SOLIDARNOST ALI NESOLIDARNOST — TO JE VPRAŠANJE Nikaragva 1985 in mi
Organizacijski prispevek vključno večerje: 140 šilingov

Slovensko planinsko društvo Celovec vabi na
7-dnevni izlet na Kornate (otoki na Jadranu)
v času od 6. do 14. septembra 1985
Cena znaša 1700 šilingov. V ceno je vračunana vožnja z vlakom Ljubljana-Zadar, prevoz z železniške postaje do pristanišča, polni pension v hotelu Korinjak na Velom Izu, ter križarjenja z ladjo in zadnji dan prevoz z ladjo do Zadra. Od tu bo vsak udeleženec odpotoval domov na lastne stroške.
Prijave najpozneje do 10. maja na sedež Slovenskega planinskega društva Celovec, Gasometergasse 10. Podroben spored bomo objavili prihodnjič.

Slovensko prosvetno društvo „Herman Velik" Sele-Kot vabi na
OBČNI ZBOR
v soboto 27. 4. 1985 ob 20. uri v ljudski šoli na Kotu
Po občnem zboru bo dia-predavanje Francija Kropivnika

Šmihel
Igra „Dva bregova"
v nedeljo 28. 4. 1985 ob 20. uri v farni dvorani v Šmihelu.
Gostuje igralska skupina SPD „Zarja" iz Železne Kaple.

Železna Kapla
Občni zbor Slovenskega športnega kluba „Obir"
v nedeljo 28. 4. 1985 ob 20. uri v hotelu Obir v Železni Kapli

---

Sele
Koncert: Odrešenjska zgodba
v nedeljo 28. 4. 1985 ob 10. uri maša ob spremljavi zbora, nato koncert v župnijski cerkvi v Selah
Nastopa: župnijski mešani pevski zbor Ljubljana-Kodeljevo

Otvoritev taberne PRI JOKLNU, Celovec, 10-Oktober-Straße 21
v petek 26. 4. 1985 ob 19. uri
Spored oblikujejo: Kvintet Hortus Musicus; Emil, Ali in Norbert ter Aleksander Černut in Gabriel Lipuš
Prisrčno vabljeni!

OBVESTILO
v četrtek 2. 5. 1985 ob 9.15 bo v RTV-Ljubljana oddaja o
NASTOPU UČENCEV GLASBENE ŠOLE NA KOROŠKEM
ob priliki Koroških kulturnih dni 14. 3. 1985 v Cankarjevem domu v Ljubljani
Nastopajo: Nada Zerzer, klavir; Vesna Partl, blokflavta; Silvo Jernej in Marjan Čebul, duet trobent; Jozej Kušej, pozavna; Brigita Opetnik, kitara; Elizabeta Kurej, harmonika; Tamara Kapus, klavir.

Dobrla vas
Igra Franca Simoniča „ČRNI KRIŽ V GOZDU"
v soboto 4. 5. 1985 ob 20. uri v Kulturnem domu v Dobrli vasi
Nastopa igralska skupina domačega prosvetnega društva.
Režija: Franc Podrečnik.

Celovec
Koncert MPZ oratorij — ob 1100-letnici smrti slovanskega apostola sv. Metoda
v petek 3. 5. 1985 ob 19.30 uri v Modestovem domu v Celovcu ,dr. Richard-Canavalgasse 14
Prireditelja: SKD Celovec in Modestov dom

Globasnica
Koncert
v nedeljo 5. 5. 1985 ob 20. uri v ljudski šoli v Globasnici
Nastopajo: MePZ „Peca", MoPZ „Franc Leder-Lisičjak" in Fantovski zbor

Poslovili smo se od staroste slovenskega zadružništva na Koroškem Florjana Lapuša

V soboto smo se na pokopališču v Šentjanžu ob ogromni udeležbi pogrebcev za vedno poslovili od velikega rodoljuba in staroste slovenskega zadružništva na Koroškem, Florjana Lapuša iz Podsinje v.; od moža, ki je že od rane mladosti do visoke starosti, saj je dočakal deset dni manj kot 91 let, pozitivno oblikoval dogajanja v domačem kraju in sploh na Koroškem tako na področju slovenskega zadružništva kot slovenske kulture. Njegova smrt je močno odjeknila po vsej Koroški in še preko nje, saj smo zgubili človeka idealista, ki so le redko posejani na širnem svetu.

Pokojni Florjan Lapuš je bil nadarjen z izredno inteligenco in ta dar je zelo uspešno uporabljal kot koroški Slovenec v dobrobit naše narodne skupnosti. Izhajal je iz preproste rokodelske družine. Že zelo mlad se je posvetil prosvetnemu delu, bil odličen pevec in igralec mnogih slovenskih iger.

V začetku prve svetovne vojne je bil vpoklican k vojakom na rusko fronto, kjer je bil ujet in ujetništvo preživel v Sibiriji. Vrnil se je šele po letu 1920 in se takoj vključil v prosvetno delo ter poleg drugih iger leta 1923 režiral igro „Miklova Zala" in ustanovil pevski zbor. Leto navrh se je podal v Ljubljano na zadružno šolo, ki jo je uspešno končal. Po vrnitvi je prevzel vodstvo domače posojilnice v Šentjanžu, ustanovljene že leta 1892, ki pa je bila zaradi vojnih homatij in inflacije v zelo slabem stanju. Z mladostnim elanom je poprijel za delo in posrečilo se mu je, da je dobil zaupanje prebivalcev v domači denarni zavod. Kot navdušen in izredno sposoben zadružnik je bil že zgodaj izvoljen v odbor zadružne centrale in nato še postal predsednik slovenske zadružne zveze v Celovcu in to funkcijo izvajal dolgih 41 let.

Tudi na političnem polju je bil zelo aktiven in vpliven dejavnik naše osrednje politične organizacije. Predvsem njegovemu organizacijskemu talentu in vnemi so se v takratni občini Svetna vas imeli zahvaliti, da je do Hitlerjevega vkorakanja v Avstrijo, imela slovenskega župana. Ob napadu Nemčije na Jugoslavijo, aprila 1941, je bil skupaj z župnikom dr. Lučovnikom, Matevžem Krasnikom in Janezom Gabrielom odgnan v celovški gestapovski zapor. Ker jim niso mogli nič napačnega dokazati so jih po nekaj tednih spustili domov, le župnika Lučovnika so pregnali v nemški del Koroške. Ko pa je prišel 15. april 1942, črni dan za zavedne koroške Slovence, so ga kot na stotine še drugih slovenskih koroških družin, izselili v Nemčijo. V pregnanstvu je bil 3 leta, 3 mesece, 3 tedne in 3 dni. Povratek na dom po zlomu fašistične Nemčije je bil poglavje zase – opustošena domačija, in niti postelje, kamor bi položil svoje izmučene trudne ude. A vse to trpljenje ni moglo uničiti njegovega idealizma in energije. Komaj da si je za silo uredil svoj dom, se je Florjan Lapuš z vso silo posvetil delu na zadružnem področju. Kot poslevodeči podpredsednik je s predsednikom Matevžem Krasnikom spet obnovil domačo slovensko Hranilnico in posojilnico v Šentjanžu in bil znova izvoljen za predsednika Zveze slovenskih zadrug v Celovcu. Na njegovo pobudo so v Šentjanžu zgradili zadružni dom in ustanovili Kmečko gospodarsko zadrugo. Koliko časa je žrtvoval za narodno delo je težko povedati. Zanemarjal je delo doma, njegova glavna skrb pa je veljala zadružništvu. Življenjsko pot tega velikega rodoljuba je ob odprtem grobu v pretresljivih besedah orisal njegov najboljši prijatelj in sosed, Janez Weiss. Od pokojnega so se poslovili tudi predsednik Zveze slovenskih zadrug inž. Fridl Kapun, predsednik Zveze slovenskih izseljencev Jože Partl in nekdanji poslevodeči podpredsednik Zveze slovenskih zadrug dr. Mirt Zwitter. Vsi so v svojih poslovilnih besedah počastili lik tega velikega moža idealista, ki je vse svoje življenje žrtvoval delu za svoj narod. Le malo je takšnih idealistov, ki so se tako razdajali za vse, kar služi ohranitvi naše narodne skupnosti. Čeprav je bil dolgoletni predsednik Zveze slovenskih zadrug in s tem izredno delaven zadružnik, je pa bil prav tako tudi aktiven kulturni in politični dejavnik, katerega beseda je nekaj veljala, tako da je užival vsesplošno spoštovanje. Njegova smrt pa ne pomeni težek udarec samo za svojce, temveč za vso našo narodno skupnost, saj smo z njegovo smrtjo zgubili moža, ki ga ni mogoče nadomestiti, moža ki je s svojimi plemenitimi dejanji oplajal druge in jih tako navduševal za sodelovanje za dobro, plemenito in koristno stvar. Pogreba se je, kot že omenjeno, udeležila velika množica ljudi iz vseh naših in tudi iz sosednje Slovenije, še prav posebno močno so bili zastopani njegovi bivši sotrpini izseljenci.

Pogrebni obred je opravil župnik F. Hudl ob asistenci župnika Franca Jančarja. S pesmi žalostinkami sta se od pokojnega poslovila pevska zbora iz Šentjanža in Sveč ter mu tako izkazala poslednjo čast.

Florjana Lapuša bomo ohranili v trajnem in častnem spominu, težko prizadetim, ženi in otrokom z družinami, pa izrekamo naše globoko in iskreno sožalje.

Prireditev „Dežela ob Dravi - Land an der Drau"

v znamenju medsebojnega razumevanja

Kot že večkrat, tako je Slovensko prosvetno društvo „Srce" v Dobrli vasi spet prijetno presenetilo koroško javnost s svojo že tradicionalno prireditvijo „Dežela ob Dravi – Land an der Drau". Tokratni oblikovalci sporeda te priljubljene prireditve so bili domači mešani pevski zbor SPD „Srce", ki ga vodi Marjan Berložnik ter gosta – moški pevski zbor „Carinthia Chor Millstatt", pod vodstvom Josefa Kolbitscha in mešani pevski zbor SPD „Rož" iz Šentjakoba v Rožu, ki ga vodi Milisavljevič.

Pokroviteljstvo te priljubljene prireditve so tokrat imele kar tri znane koroške osebnosti – dvorni svetnik dr. Pavel Apovnik, referent za kulturo slovenske narodne skupnosti pri Uradu koroške deželne vlade, predsednik Socialistične mladine Peter Kaiser in predsednik Mladine ljudske stranke Reinhold Lexer.

Kot po navadi se je tudi tokrat v nedeljo v auli glavne šole v Dobrli vasi zbrala velika množica ljudi obeh narodnosti, ki je z velikim zanimanjem in navdušenjem spremljala izvajanja nastopajočih pevcev, ki niso peli samo v obeh deželnih jezikih, temveč tudi v jezikih drugih narodov. Pevski zbor Millstatta je še posebno presenetil s slovensko narodno pesmijo „Pojdam v Rute". Stari rek, da pesem združuje, je v nedeljo dobil spet prepričljivo potrdilo, da je temu res tako, saj je bilo razpoloženje v dvorani polno medsebojnega razumevanja in medsebojnega spoštovanja. K temu so pripomogli še govorniki. Tako je dvorni svetnik dr. Pavel Apovnik spregovoril o pomenu dvojezičnih kulturnih prireditev na Koroškem, ki predstavljajo most zbližanja in medsebojnega razumevanja. V tem smislu sta govorila tudi Peter Kaiser, ki je obsodil gonjo proti Slovencem in Reinhold Lexer, ki se je zavzemal za mirno sožitje v deželi.

Poleg že zgoraj omenjenih osebnosti je predsednik SPD „Srce" Tine Wastl med drugimi pozdravil tudi zastopnico jugoslovanskega konzulata v Celovcu tovarišico Marijo Škorjak, občinske odbornike in številne zastopnike naših narodnih organizacij.

Klub slovenskih študentov in študentk na Dunaju

prireja v soboto 27. aprila 1985 ob 9. uri dopoldan

SPOMINSKO SVEČANOST

ob oletnici obglavljenja selskih žrtev.

Sodelovala bosta Peter Turrini in Janko Messner.
Kraj: Deželno sodišče I, Landesgerichtsstraße 1, 1080 Dunaj.
Zbirališče: ob 8.50 uri pred glavnim vhodom.

Srečanje pevcev treh narodnosti

V soboto 13. aprila je bil v prostorih gledališča „F. Prešeren" v Boljucu na Tržaškem koncert pevskih zborov treh narodnosti. Priredil ga je Tržaški pevski mešani zbor. Nastopali so italijanski pevski zbor iz Trsta in koroški pevski zbor Singgemeinschaft Kötschach-Mauthena.

Prvi je nastopil gostitelj, Tržaški mešani pevski zbor, sledila sta mu italijanski in koroški pevski zbor. Slednji je črpal svoj repertoar iz zakladnice koroških narodnih pesmi, med katerimi je bila tudi slovenska ljudska pesem „Nocoj pa, oh nocoj". Za zaključek pa so skupno zapeli znano pesem iz vzhodne liturgije „Mnogaja ljeta".

To srečanje pevcev treh različnih narodnosti je bil lep primer medsebojnega razumevanja in sodelovanja. Večer je torej imel poleg glasbenega namena še drug cilj, da je na človeški ravni povsem možno medsebojno spoštovanje, ki gre mimo zgodovinskih in političnih dogodkov, saj nerazumevanje med narodi izhaja predvsem iz medsebojnega nepoznanja.

Naj ob tej priložnosti tudi zapišemo, kako je prišlo do srečanja med Tržaškim mešanim zborom in Singgemeinschaft iz Kötschach-Mauthna. Že pred dvema letoma je Tržaški pevski zbor sodeloval na srečanju pevskih zborov v Kötschach-Mauthnu, tokrat pa je bila priložnost, da Korošci vrnejo obisk kar se je tudi zgodilo.

Franc Petek

SPOMINI

7

Med svojo službo v celovški bolnici sem moral odslužiti še drugo polovico vojaškega roka. Vendar pa sem to pot bil z eno nogo še vedno v bolnici in sem celo deloma zastopal Purtscherja, sicer pa sem delal v vojaški bolnici. Nekaj časa sem bil tudi zdravnik v Borovljah. Postal sem namestnik asistentskega zdravnika v rangu „feldvebelna".

Blizu konca obvezne prakse v celovški bolnici je nastalo vprašanje, kam potem? Ponudili so mi dve mesti: prvo je bilo Patergassen, to je majhen kraj gori na Turah, drugo pa Reichenfels, od St. Leonharda proti Zeltwegu. To so bili res oddaljeni kraji, vendar, če bi človek stvar gledal samo z zdravniškega stališča, bi sprejel. Tedaj je lahko človek v tako majhnih krajih kot zdravnik dobro uspeval. Moj naslednik je potem dejansko šel v Patergassen. Res se je moral od tam voziti v najbližje središče, Feldkirchen, z vozom po dve uri in pa tri ure nazaj gor, ampak v kratkih letih je obogatel.

Mene pa je bolj vleklo, da bi služil kje v slovenskem delu Koroške. Zato sem pozno jeseni leta 1913, potem ko sem odklonil uradno ponujena mesta, prišel v Velikovec. Mislil sem pač, da je Velikovec primeren kraj za slovenskega zdravnika, saj je to središče obširnega slovenskega področja.

Že pred menoj je bil v Velikovcu slovenski zdravnik dr. Hudelist, domačin iz Št. Petra. Bil je zobozdravnik, ampak se ni mogel držati. Različne stvari so mu očitali: do desetih spi, pa to, pa ono, v resnici pa je le to bilo, da se slovenski zdravnik pač tu ni mogel držati. Bil je dober zdravnik. Za ženo pa je imel Ljubljančanko, ki se je kot meščanka hotela malo bolj postaviti in za vse to ni bilo dovolj denarja. Tako je moral nekega lepega dne pobrati šila in kopita in je pozneje bil več let v Brežicah. Jaz sem vse to vedel, pri tem pa sem si mislil: ta se ni mogel držati, jaz se pa bom. Tako sem bil, milo rečeno, naiven, bil sem pač bolj „kšajt".

V Velikovcu sem se moral najprej oglasiti pri okrajnem zdravniku. Ta pa me je sprejel z vprašanjem: „Kako pa pravzaprav vi sem pridete? Kdo pa vas je poslal sem? Saj vi ste namenjeni v Patergassen ali za Reichenfels. Kako pa vi sem pridete? Od nas ne pričakujte nikake pomoči! Jaz bom naredil vse, kar vas bo oviralo!"

Tak je bil sprejem pri okrajnem zdravniku. Saj pozneje sva se z njim kolikor toliko razumela, toda dejstvo je, da za zdravnika, ki ni imel sporazumno določenega delovnega področja, položaj ni bil lahek. Čeprav se je reklo, da zdravniški poklic spada med „proste poklice", je vendar bilo dejansko že vse naprej določeno. Vsak se je držal svojega okrožja in kjer sem se prikazal, povsod so me spraševali: „Kako pa vi pridete v grebinjski okraj." Ali pa: „Kako vi pridete v Dobrlo ves, da vas tja kličejo? Vaš krog je samo velikovški! Do kamor zdravi tamkajšnji uradni zdravnik, do tja smete priti." Vse je bilo že rajonizirano, tako da je delo za slovenskega zdravnika, ki je bil navezan na širši krog, bilo zvezano z največjimi težavami. Kmetje so bili odvisni od svojega najbližjega zdravnika za nujne primere in so se mu bali zameriti. Tako je na primer v Dobrli vesi bil zdravnik, osebno prav dober človek, ki pa je bil od Šmihela do Galicije en sam. Ljudje so bili od njega odvisni in jih je seveda imel v rokah. Ali pa so mi rekli v Grebinju: „Domačemu zdravniku se vendar ne smem zameriti." Koliko mi jih je dejalo, kadar so bili pri meni: „Lepo vas prosim, ne povejte, da sem bil pri vas! Kaj pa naj počnem, če ponoči kaj nujnega pride?" To je pač treba razumeti.

Kljub vsemu sem se namestil kot praktični zdravnik v Velikovcu in sem se močno potrudil, da bi svoje delo dobro opravljal. Mislil sem, da to zadostuje. Precej sem bil naiven, kakor paš kmet, ki pride v mesto. V dobri veri sem obiskal vse meščanske družine v Velikovcu in šele pozneje sem razumel, da so me tedaj, ko so me sprejemali, v resnici skušali le potegniti na drugo stran, ko pa so videli, da to ne gre, me zanje več ni bilo.

V upanju na uspešno prakso sem vzel v Velikovcu v najem hišo, oskrbel si stanovanje, a uvidel, da je nemogoče vse to plačevati. Da bi pa dobil posojilo od slovenske posojilnice, o tem ni bilo govora. Te so stale tedaj strogo na stališču, da lahko dobi posojilo samo posestnik, ki ima dva garanta, tudi posestnika. Poskušal sem, pa so mi rekli, da je to izključeno, ker nisem kmet.

Omenil sem že, kako se je v tistih časih dalo tudi na deželi shajati, če se je človek usmeril na zaslužek in znal ravnati z ljudmi. Omenil sem na primer svojega naslednika, ki je v Patergassnu, kamor bi jaz bil moral iti, obogatel. Seveda se ni vsakemu tako godilo. V Lesachtalu sem imel kolega, s katerim sva tudi prej bila skupaj v Celovcu. Bil je tak čudak, da je konec koncev moral iz Lesachtala pobegniti. Kmetje mu še jesti niso hoteli dati. Bil je lovec in je le bolj gamse streljal, za druge stvari se pa ni zanimal. Ni bil sicer napačen zdravnik, kadar je bil doma; toda to se je bolj redko dogajalo. Nazadnje je že bolj od tega živel, kar je divjačine nastreljal. Gamsovo meso je prekajeval in ga užival za vsakdanjo prehrano. Saj drugače kmetje radi prinašajo razne stvari, ne le denarja. Zdravnik na deželi, ki je hotel čimveč zaslužiti, je moral pač vsakemu dati svoje zdravilo: „No dobro, boš pa kaj za mazati dobil," je moral govoriti ljudem, čeprav se je sam smejal svojemu zdravilu. Svoj čas je bil še tisti sistem stekleniček. So bili zdravniki, h katerim so ljudje prihajali od daleč s stekleničkami vode.

(Se nadaljuje)

RADIO — TELEVIZIJA

AVSTRIJA 1

PETEK, 26. 4.: 9.00 Poročila — 9.05 Za predšolske otroke — 9.30 Ruščina — 10.00 Šolska TV — 10.30 O'Malley, prosim javi se! — 12.05 Ho či Minhova dediščina — 13.00 Poročila — 16.30 Za predšolske otroke — 16.55 Mini-ČVS — 17.05 Pinocchio — 17.30 Zgodbe iz Floride — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Slike iz Avstrije — 18.30 Mi — 19.00 Avstrija danes — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Stari — 21.15 Modna revija z reklamo — 21.20 Očarljiva čarodejstva — 22.05 Šport — hokej ZRN:NDR — 23.35 Poročila.

SOBOTA, 27. 4.: 9.00 Poročila — 9.05 Angleščina — 9.35 Francoščina — 10.05 Ruščina — 10.35 Živalski raji — 10.55 40 let druge Republike — 12.15 Kriminalka — 13.25 Poročila — 14.15 Dekliška leta kraljice — 15.55 Jezusovo življenje — 16.00 Pika Nogavička — 16.30 Viki — 16.55 Mini-ČVS — 17.05 Jolly box — 17.30 Zgodbe o delfinu — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Dva krat sedem — 18.25 Dober večer v soboto želi Heinz Conrads — 19.00 Avstrija danes z novostmi iz Južne Tirolske — 19.30 Čas v sliki — 19.55 Šport — 20.15 Igre, šale in prominenca pri Joachimu Fuchsbergerju — 22.05 Šport — hokej, Kanada:Švedska — 23.20 Solid Gold — 0.00 Poročila.

NEDELJA, 28. 4.: 10.00 Protestantska slavnostna služba božja ob Bachovem letu — 11.15 Ura tiska — 12.15 Računalniška družina — 13.00 Orientacija — 14.40 Bellissima — 16.30 Listamo v risanici — 16.50 Živalski vrti sveta — svet živalskih vrtov — 17.15 Alice v čudežni deželi — 17.40 Helmi — 17.45 Klub seniorjev — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.25 Govori Wilhhelm Müller — 19.30 Čas v sliki in šport — 20.15 Poslanik — 22.10 Pogum obupa — 22.55 Nočni studio — 0.00 Poročila.

PONEDELJEK, 29. 4.: 9.00 Poročila — 9.05 Za predšolske otroke — 9.30 Avstrijska kuharska umetnost — 10.00 Šolska TV — 10.30 Dekliška leta kraljice — 12.10 Iz parlamenta — 13.10 Poročila — 16.30 Za predšolske otroke — 16.55 Mini-ČVS — 17.05 Viki — 17.30 George — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Slike iz Avstrije — 18.30 Mi — 19.00 Avstrija danes — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Ponedeljski šport — 21.08 Kuharski mojstri — 21.15 Ceste San Francisca — 22.05 Šport — hokej — 23.30 Poročila.

TOREK, 30. 4.: 9.00 Poročila — 9.05 Za predšolske otroke — 9.30 Angleščina — 10.00 Šolska TV — 10.30 Avstrija II — 12.00 Takrat — 12.05 Ponedeljski šport — 13.00 Poročila — 16.30 Za predšolske otroke — 16.55 Mini-ČVS — 17.05 Nils Holgersson — 17.30 Tudi pošaliti se je treba — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Slike iz Avstrije — 18.30 Mi 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Voest Alpine AG — od jekla do visoke tehnologije — 21.15 Bogastvo in revščina — 22.00 F.I.S.T. — Mož gre svojo pot — 23.45 Poročila.

SREDA, 1. 5.: 14.45 Halo taksi — 16.15 Mojster Eder in njegov pumuckl — 16.40 Risanka — 16.45 Danijel in vile — 17.55 Helmi — 18.00 Opereta dežela sanj — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.25 Govori Wilhelm Müller — 19.30 Čas v sliki — 19.45 Pridi ljubi maj — 20.15 Najlepše zgodbe o Jakobu in Adeli — 21.45 Gospod Puntila in njegov hlapec Matti — 0.20 Poročila.

ČETRTEK, 2. 5.: 9.00 Poročila — 9.05 Za predšolske otroke — 9.30 Dežela in ljudje — 10.00 Šolska TV — 10.30 Darling, loči se — 12.00 Tom & Jerry — 12.15 Klub seniorjev — 13.00 Poročila — 16.30 Za predšolske otroke — 16.55 Mini-ČVS — 17.05 Nils Holgersson — 17.30 Perrine — 17.55 Slike iz Avstrije — 18.30 Mi — 19.00 Avstrija danes — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Pesem štirih letnih časov — 21.50 Sodobniki — 23.20 Zgodbe o strahovih — 23.50 Poročila.

AVSTRIJA 2

PETEK 26. 4.: 16.20 Jean Christophe — 17.15 Indonezija — most med kontinenti — 18.00 Panoptikum — 18.30 Hiša na Eatonovem trgu — 19.15 Takrat — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Vietnam: Čudo velesile — 21.15 Čas v sliki — Politika v petek — 22.05 Skozi pekel — 1.00 Poročila.

SOBOTA, 27. 4.: 15.00 Tedenski pregled — 15.30 Takrat — 15.35 Dva krat sedem — 16.00 Iz parlamenta — 17.00 Hokej SZ - ČSSR — 19.30 Čas v sliki — 19.55 Novo v znanosti — 20.15 Nevesta v črnem — 22.00 Poročila — 22.00 Župnik Josef Moosbrugger odgovarja — 22.10 Trailer — 22.35 Gangsterski film — 0.10 Poročila.

NEDELJA, 28. 4.: 9.00 Jean Vigo — 9.45 L'Atalante — 11.00 ORF stereo koncert — 15.00 Športni popoldan — 17.15 Pogled v deželo — 18.00 Današnji junaki — 18.30 Brez nagobčnika — 19.30 Čas v sliki — 19.45 Primer za ljudskega odvetnika — 20.15 Desna in leva hudičeva roka — 22.05 Poročila — 22.10 Dinastija Denverski klan — 22.55 Sedem dni športa — 23.15 Baročna glasba v novem sijaju — 0.05 Poročila.

Slovenski VESTNIK
Dvojezično šolstvo
V vsako slovensko družino

PONEDELJEK 29. 4.: 17.15 Vroč pepel — 18.00 Ljudje in živali — 18.30 Hiša na Eatonovem trgu — 19.15 Takrat — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Zgodbe iz Shillingburyja — 21.00 Novo v kinu — 21.08 Kuharski mojstri — 21.15 Čas v sliki — 21.45 Šiling — 22.05 Rdeča puščava — 23.55 Poročila.

TOREK, 30. 4.: 17.00 Orientacija — 17.25 Nogomet ČSSR:ZRN — 19.15 Takrat — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Made in Austria — 21.15 Čas v sliki — 21.45 Panorama — 22.35 Avstrija II — 0.05 Poročila.

SREDA, 1. 5.: 9.00 Glasbene dragocenosti — 10.10 Takrat — 10.15 Rešimo Wienerwald — 17.00 Bockerer — 18.45 Arhitekturi ne more nihče uteči — 19.30 Čas v sliki in šport — nogomet Nizozemska:Avstrija — hokej — 23.15 Colombo — 0.25 Poročila.

ČETRTEK, 2. 5.: 17.15 Sedem svetovnih čudes — 18.00 Prosim k mizi — 18.30 Hiša na Eatonovem trgu — 19.15 Najlepše otroške pesmi — Takrat — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Dokumentacija — 21.15 Čas v sliki — 21.50 Druga svetovna vojna — 23.20 Poročila.

LJUBLJANA

PETEK, 26. 4.: 8.45 TV v šoli — 12.30 Poročila — 17.30 Poročila — 17.35 Doživljaji Mačka Toša — 17.50 Grizli Adams — 18.25 Obzornik ljubljanskega območja — 18.40 Podelitev priznanj OF — 19.20 Cik cak — 19.24 TV in zrno nocoj — 19.30 Dnevnik — 19.55 Vreme — 20.05 Ko se korenin zavemo — 21.00 Ne prezrite — 21.15 Mike Hammer — 22.10 Dnevnik — 22.20 Na zapadu nič novega.

SOBOTA, 27. 4.: 8.00 Poročila — 8.05 Slovenske ljudske pravljice — 8.20 Doživljaji mačka toša — 8.35 Pogled — 9.05 Miti in legende — 9.20 Ko je pomlad — 9.50 Cesta- zavetje nemirnih ljudi — 10.20 Čudeži narave — 10.45 Veliki in mali — 12.10 Poročila — 14.15 Otroške folklorštingla — 16.55 Poročila — 17.00 Košarka ne skupine — 15.00 Retrospektiva Francela — 18.35 Boj za obstanek — 19.00 Risanka — 19.24 TV in radio nocoj — 19.30 Dnevnik — 20.00 Portret dr. Josipa Rusa — 20.35 Dih — 22.20 Iz sodobne slovenske poezije — 23.40 Poročila.

NEDELJA 28. 4.: 8.35 Poročila — 8.40 Živ žav — 9.35 Grizli Adams — 10.05 Življenje in dogodivščine — 11.00 Festival domače zabavne glasbe — 11.35 625 — 12.00 Ljudje in zemlja — 12.30 Poročila — 14.20 prisluhnimo tišini — 15.05 Kože — 16.15 Poročila — 16.20 Barčica po morju plava — 17.50 TV kviz — 18.50 Knjiga — 19.15 Cik cak — 19.30 Dnevnik — 20.00 Ljubezenske zgodbe — 21.05 Dr. Josip Rus-pričevanje — 21.35 Tamburaški orkester ŽPD France Prešeren — 21.50 Športni pregled — 22.40 Poročila.

PONEDELJEK, 29. 4.: 8.45 TV v šoli — 12.30 Poročila — 17.30 Poročila — 17.35 Pogled — 18.05 Poletje v dolini Ribnikov — 18.25 Podravski obzornik — 18.45 Mladi upi — 19.15 Risanka — 19.30 Dnevnik — 19.55 Vreme — 20.05 Rabljeva pesem — 21.00 Aktualno — 21.40 Jazz na ekranu — 22.20 Dnevnik.

TOREK, 30. 4.: 8.55 TV v šoli — 12.30 Poročila — 16.15 Šolska TV — 17.30 Poročila — 17.35 Niške zborovske slovesnosti — 18.05 Miti in legende — 18.25 Posavski dnevnik — 19.15 Cik cak — 19.30 Dnevnik — 20.05 Kdaj dobi delo ime? — 20.50 Joe Hill — 22.45 Dnevnik.

SREDA, 1. 5.: 8.55 Poročila — 9.00 Pihalni orkestri — 9.30 Živ žav — 10.30 Vesna — 12.00 Prvomajski koncert iz Postojnske jame — 13.00 Poročila — 13.25 Domači ansambli — 13.55 Kože — 15.00 Slovenske ljudske pravljice — 15.20 Ko je pomlad — 15.50 Poročila — 16.00 Nogomet Jugoslavija : Luksenburg — 17.45 Čudeži narave — 18.10 Rockpalast — 19.10 Risanka — 19.30 Dnevnik — 20.00 Velika drika — 23.45 Poročila

ČETRTEK, 2. 5.: 9.00 Poročila — 9.05 Dve plesni sliki — 9.20 Glasbena šolna Koroškem — 9.35 Nočni čuvaj v živalskem vrtu — 10.20 Prigode sinjega viteza — 12.00 Srečanje — 12.45 Poročila — 13.55 Kam gredo divje svinje — 14.55 Vetrovi — 16.35 Poročila — 16.40 Med Mežo in Mislinjo — 17.35 To je Elvis Presley — 19.15 Cik cak — 19.30 Dnevnik — 19.55 Vreme — 20.00 Krčma Jamajka — 21.00 Potovanje obsojenih — 22.30 Poročila.

SLOVENSKE ODDAJE AVSTRIJSKEGA RADIA vsak dan od 18.10 do 19.00

PETEK, 26. 4.: Narečje in knjižni jezjik (mag. A. Schellander)
SOBOTA, 26. 4.: Duhovni nagovor (kaplan Janez Tratar iz Dobrle vasi) — Voščila (Marica Hartmann)
NEDELJA, 28. 4.: Glasbeni forum (E. Krištof)
PONEDELJEK, 29. 4.: V živo iz Škocijana (KKZ-leto mladih)
TOREK, 30. 4.: Cerkev in svet (J. Merkač) — Ciril in Metod — Pravoslavna liturgična glasba
SREDA, 1. 5.: „Težka je moja pest, črna je moja dlan . . ." Večerna oddaja od 21.00 „Dežela ob Dravi" — Posnetek gl. večera iz Dobrle vasi
ČETRTEK, 2. 5.: Rož - Podjuna - Zila: Radijski sodelavci poročajo
PETEK, 3. 5.: Literarno-glasbena oddaja Cvetka Lipuš — lirika

Nenning izključen iz SPÖ

V četrtek minulega tedna je častno razsodišče Socialistične stranke Avstrije pod predsedstvom Kurta Hellerja izključilo iz SPÖ dolgoletnega člana ddr. G. Nenninga, ki je desetletja veljal enega njenih vodilnih teoretikov. Svoj sklep je razsodišče utemeljilo s tem, da se je Nenning v vprašanju gradnje elektrarne Hainburg „sovražno" zadržal proti interesom stranke, da je skupaj s politiki drugih strank, posebno z mandatarjem ljudske stranke Busekom, pa tudi z zastopniki zelenega oz. alternativnega gibanja škodoval stranki, ne nazadnje tudi s svojimi pismenimi napadi in kritikami v raznih avstrijskih časopisih — in s tem sam zakrivil svojo izključitev. Proti sklepu razsodišča je Nenning napovedal priziv na občni zbor stranke, kakor to dopušča statut SPÖ.

Z razsodbo proti Nenningu se je SPÖ po prevzemu predsedstva Sinowatza znašla na dnu svoje obljubljene demokratizacije. Günter Nenning je z nekonvencionalnimi predlogi in razmišljanji desetletja vezal mladino in intelektualce na socialdemokratsko gibanje; kot tak je tudi pravočasno spoznal znamenja časa, da se je treba odpreti problemom današnjih dni, ki jih ni mogoče reševati po starem načinu. SPÖ pa je „zadevo Nenning" nasprotno „rešila" na svoj, namreč stari način, pri čemer trdi, da iz zvestobe socialdemokratskim idealom in svojemu članstvu.

V petnajstih letih Kreiskijevega predsednikovanja je SPÖ izključila iz svojih vrst samo dva člana: bivšega nacističnega zločinca zdravnika Grossa in korupcionista Winterja, ki je zakrivil gospodarski kriminal v zvezi z gradnjo dunajske bolnišnice. Nasprotno pa je obdržala v svojih vrstah vse druge: npr. bivšega ministra Sekanino, ki si je „izposodil" denar iz sindikalne blagajne; bančnega direktorja Androscha, ki je kot nekdanji podkancler in finančni minister na dvomljiv način prišel do luksuriozne vile v dunajskem „nobel" okraju; zunanjega ministra Gratza, ki je kot član vlade za 1800 šilingov mesečne najemnine stanoval v 200 kvadrat metrih velikem komunalnem stanovanju in ki je sam priznal ali se s tem celo ponašal, da je bil svetovalec Frischenschlagerja v zadevi vojnega zločinca Rederja; gradiščanskega deželnega glavarja Keryja, ki po privilegirani ceni dobiva električni tok za svoje privatno stanovanje in ki je s svojo zbirateljsko strastjo (zbira mitraljeze in drugo orožje) že ponovno vzbudil negodovanje v stranki in javnosti. Prav tako je obdržala v svojih vrstah navdušene bivše Hitlerjeve mladince; dalje Seppa Willeja, ki se je skupaj z mandatarji ljudske stranke znašel na socialistični sovražni platformi „rojeni za nerojene" — in če bi še brskali po novejši zgodovini stranke, bi gotovo odkrili še več podobnih primerov, kjer razsodišče ni ukrepalo, čeprav je šlo za očitna kršenja strankinega programa in statuta.

Če Nenningu očitajo, da se je družil s stranki sovražnimi ali nasprotnimi politiki, potem bi bilo že treba zastaviti tudi vprašanje, kdaj je strankino razsodišče ukrepalo na primer zaradi članstva „socialistov" v koroškem Heimatdienstu, v avstrijski „Kameradschaft IV" (ki združuje nekdanje esesovce), v avstrijskem „Turnerbundu" in drugih sorodnih organizacijah?

Nennninga gotovo niso izključili, ker bi se bil pregrešil zoper program in statut stranke. Izključen je bil, ker je preveč s svojo glavo mislil in svoje misli tudi verbaliziral in napisal; ker je preveč odločno in kritično razkrival slabosti današnje socialistične stranke. Takim intelektualcem se stranka odpoveduje — to pa je brez dvoma škoda za stranko, katero so zgradili in iz katere so izšli ljudje, kot npr. Viktor Adler, Otto Bauer, Karl Renner, ali iz novejše generacije Christijan Broda, pa tudi Bruno Kreisky, ki je kot častni predsednik SPÖ Nenningovo izključitev posredno kritiziral.

S takim ravnanjem socialistična stranka pri volivcih ne bo našla pravega razumevanja in odziva. Morda pa bi bilo zanjo dobro prav to, da bi se čim prej znašla v opoziciji, kjer bi se lahko regenerirala. Duhovnega materiala za tako obnovo namreč (še) ima.

fra-ter

Slovenski VESTNIK
Izdajatelj in založnik: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem, 9020 Celovec, Gasometergasse 10.
Uredništvo: 9020 Celovec, St.-Ruprechter-Straße 19/IV, tel. (0 42 22) 54 0 42, teleks 42 20 86 sndk a
Uprava: 9020 Celovec, Gasometerg. 10, tel. (0 42 22) 32 5 50.
Tisk: Založniška in tiskarska družba z o. j. Drava, Celovec - Borovlje.

DRUŠTVO GLASBENA ŠOLA

sporoča, da je pisarna v Mikschallee 4 v Celovcu odprta ob ponedeljkih, sredah in četrtkih od 8. do12. ure

ZAHVALA

Ob smrti našega skrbnega in dobrega moža, očeta, deda in pradeda, ekonomskega svetnika in dolgoletnega predsednika Zveze slovenskih zadrug

Florjana Lapuša

pd. Šuštarja v Podsinji vasi

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti

Posebna zahvala velja zdravnici dr. Dragi Smole za njeno vestno zdravniško oskrbo; župniku Francu Hudlu, ki je ob asistenci Franca Jančarja opravil pogrebne obrede, šentjanškemu in sveškemu pevskemu zboru za žalostinke; za poslovilne besede ob odprtem grobu predsedniku Zveze slovenskih zadrug inž. Fridlnu Kapunu, predsedniku Zveze izseljencev Jožetu Partlu, dr. Mirtu Zwittru in Janezu Weissu.

Prav tako iskrena hvala za vse izraze sožalja, vsem darovalcem vencev in cvetja ter tistim, ki so po pokojnikovi želji darovali v dobre namene.

Podsinja vas, v aprilu 1985

ŽENA MARIJA IN OTROCI

Spored potovanja po Češkoslovaškem

Zveza koroških partizanov vabi na sedemdnevno potovanje (od 27. 5. do 2. 6. 1985), spored bo takšen:

27. 5. 1. dan: Pliberk — Celovec — Breže — St. Michael — Liezen — KZ Mauthausen — Freistadt — avstrijsko-češka meja — Budjejevice (večerja, prenočišče).
28. 5. 2. dan: Budjejevice — Pisek — Plzen — Karlštajn (ogled enega najlepših gradov na Češkem) — Praga (večerja, prenočišče).
29. 5. 3. dan: Praga (ogled mesta z vodičem, popoldne prosto, večerja, obisk pivovarne „Pri Fleku", prenočišče).
30. 5. 4. dan: Praga — vožnja v Lidice, vas ki je bila od nemškega okupatorja, po atentatu na Heydricha iz maščevanja požgana in vsi moški ustreljeni (večerja in prenočišče v Pragi)
31. 5. 5. dan: Praga — Podebrady — Hradec Kralove — Svitavy — Brno (večerja, prenočišče).
1. 6. 6. dan: Brno — Brečlav — Hodonin — Stražnice — Senica — Trnava — Bratislava — češko-avstrijska meja — Eisenstadt — Oberpullendorf (srečanje z gradiščanskimi Hrvati, večerja, prenočišče).
2. 6. 7. dan: Oberpullendorf — Gradec — Pliberk — Celovec.

Cena celotnega potovanja na bazi polpenziona, zajtrk, večerja in prenočišče v dvoposteljnih sobah je S 3.700.— za enoposteljne sobe se zaračuna doplačilo S 510.— Za Češkoslovaško je potrebna viza, ki še posebej stane S 100.—

Potovali bomo z udobnim Sienčnikovim avtobusom, vozil bo, kot vsako leto zelo zanesljiv šofer Hanzej Wutte.
Pismene prijave pošljite na Zvezo koroških partizanov, 9020 Celovec, Gasometergasse 10, ali po telefonu, dopoldne 0 42 22 - 51 37 52, popoldne: 0 42 22 - 59 37 74.

OB VOLITVAH ŽUPANOV:

Čutiti je nacionalističen pritisk

Volitve županov na Koroškem gredo h kraju. Na južnem Koroškem ob zaključku naše redakcije manjkata le še župana v Bilčovsu in v Borovljah, verjetno so jih izvolili včeraj in danes.

Zelo razgibane so bile volitve v občinah jugovzhodne Koroške, kjer imajo Slovenci izvoljeni na samostojnih krajevnih listah svojo politično težo in so se zato tudi v zadnjih letih bolj ali manj uspešno borili za enakopravnost slovenščine. Kot je bilo pričakovati je v nekaterih občinah bilo čutiti ojačeno nacionalistično vzdušje, ki se je pri volitvah županov prikazalo v odklanjanju sodelovanja z EL – vsaj v Pliberku in Žitari vasi – v drugi obliki pa tudi v Železni Kapli.

Izvoljen je bil medtem tudi že župan v **Bistrici v Rožu.** Z dvanajstimi glasovi je bil izvoljen za župana Othmar Baurecht (SP), kar pomeni, da sta ga volila tudi mandatarja Volilne skupnosti. Podžupana v prihodnjih šestih letih bosta Hubert Gradenegger in Josef Moritsch (oba SP).

Mandati v občinskem svetu: SP 10, VP 6, FP 1, Volilna skupnost 2.

Pliberk: Bo Mikuschu vladala VP?

„V nobenem kraju, kjer sem predsedoval volitvi župana, ni bilo toliko zanimanja prebivalstva, kot tu v Pliberku", je menil okrajni glavar Scheiber po izvolitvi socialista Mikuscha za pliberškega župana. Pliberška ljudska stranka, ki je zapustila prvo občinsko sejo, da bi le še izsilila sodelovanje obeh najmočnejših frakcij, se je po drugi občinski seji, minuli četrtek, le počutila kot zmagovalka, čeprav za župana ni bil izvoljen nobeden iz njihovih vrst. Uveljavila se je, kot je povedal na tej seji zastopnik Enotne liste Mirko Kert, linija ljudske stranke, „ki je iz načelnih nacionalističnih vzrokov že vedno odklanjala sodelovanje z EL v občini."

Na drugi občinski seji so mandatarji EL zapustili sejo, da si ostale stranke lahko same izvolijo svojega župana! Franz Mikusch (SP) je dobil 15 od 20 oddanih glasov (pet mandatarjev ÖVP se je vzdržalo glasu), njegova namestnika kot podžupana pa sta postala Friedrich Oschmautz in Raimund Grilc (oba ÖVP). Ljudska stranka je izžarevala zadovoljstvo tudi zaradi tega, ker bodo njeni mandatarji predsedovali odboru za finance in gospodarstvo, gradbenemu odboru, „v rokah" pa bodo imeli tudi kulturo, šport, trg (sejem), šole in otroške vrtce! Po predpisih pripada Enotni listi le en odbor, določili ji bodo verjetno odbor za zaščito okolja, katerega se vse stranke otepajo, ker mora ta odbor stopiti občanom dostikrat na prste!

V mestnem svetu so poleg župana in obeh podžupanov še Karl Fera (ÖVP), Johann Pajank (SPÖ), Mirko Kumer in Jože Partl (EL).

Jasno je, da so igrali pri koalicijskih pogajanjih svojo vlogo tudi številni gospodarski in drugi družbeni interesi, vendar je bilo v Pliberku čutiti, da imajo narodnostni momenti tehtno vlogo pri odločitvah. Omenili smo že načelno odklonilno stališče ljudske stranke do sodelovanja s Slovenci, a tudi znotraj socialistične frakcije je čutiti strujo ljudi, ki se še danes sramujejo svojih slovenskih babic in dedov. Tega seveda nobeden ne bo priznal. Zato pa je iz vrst socialistov bilo slišati druge „argumente", zakaj nočejo več sodelovati z EL. EL menda ni prava stranka, pri tej listi ne veš prav, kaj je.

Zamerili so EL, da na njeni listi kandidirajo Slovenci, ki so hkrati člani SPÖ, motilo pa jih je tudi, da je Mirko Kert pri zadnjih deželno-zborskih volitvah kandidiral za Alternativno listo Koroške (ki se tudi zavzema za enakopravnost slovenske narodne skupnosti). No, takšnih „vzrokov" je bilo še več, vendar zanimivo je, da tile „socialisti", ki so proti sodelovanju z EL, pri ljudski stranki ne najdejo kakšnih rjavih ali nacionalističnih madežev, ki bi otežkočali sodelovanje. Zato je neka Pliberčanka rekla enemu izmed njih: „Vi pa niste „lupenrein" socialisti."

Bivši podžupan Mirko Kumer je po volitvah župana dejal, da ima Enotna lista Pliberk sposobne občinske odbornike, dobro moštvo, ki gre samozavestno v novo mandatno dobo in ki se bo izkazalo vredno zaupanja občanov.

Globasnica: EL ima dva podžupana

Albert Sadjak je le še postal župan občine Globasnica, čeprav je SPÖ izgubila absolutno večino. Sodelovanje med enako močnima skupinama EL in ÖVP (obe 4 mandate) se ni moglo razviti, ker ÖVP ni bila pripravljena iti v pošteno koalicijo. Zato se je EL le odločila za sodelovanje z SPÖ.

Na prvi občinski seji, minuli petek, ni prišlo do glasovanja, ker je frakcija ÖVP zapustila občinsko hišo, toda v ponedeljek je bil z 11 glasovi izvoljen za župana Albert Sadjak, ki ga kot podžupana nadomeščata Janez Hudl in Walter Gutovnik (oba EL). Mandatarji EL pa bodo predsedovali tudi gradbenemu in kmetijskemu odboru občine.

Žitara vas: VP in SP sta izrinili EL

Sodelovanje žitrajske ÖVP in SPÖ pri odklanjanju dvojezičnih napisov in v drugih manjšinskih zadevah je dobilo še trdnejše oblike. Ob izvolitvi župana je prišlo do pakta teh dveh strank, ki je sedaj uperjen proti žitrajski Enotni listi. Do zadnjega so ga skrivali pred javnostjo.

V prejšnjih letih so socialisti sodelovali z listo Tonitz, ki tokrat ni več kandidirala, ki jo pa v občinskem svetu „nadomešča" krajevna FPÖ, ki je letos prvič kandidirala. Ob mandatnem razmerju SP 9, VP 5, EL 3, FP 2, je prišlo le do alibi-pogajanj med socialisti in EL, v katerih je SPÖ govorila le o možnosti brezpogojnega sodelovanja z EL. V resnici pa so se v ozadju razvijala konkretna pogajanja med SPÖ in ÖVP, ki ima le 78 glasov več kot EL.

Šele po volitvah župana, kjer so tudi trije mandatarji EL (Habernik, Hribernik in Petek) podprli socialista Posoda, se je izkazalo, da je ta znak dobre volje slovenskih mandatarjev bil trdo kaznovan. SP in VP sta se namreč domenili, da bosta zmanjšali štev. članov vseh odborov od 4 na 3, kar pomeni, da izpadejo mandatarji EL iz teh odborov. Odborniki žitrajske enotne liste pa so izhajali iz tega, da bo v odborih ostalo „vse pri starem", kot so to zatrjevali predstavniki „paktnih strank". V prejšnji dobi so bili mandatarji EL tudi v kontrolnem odboru, odboru za turizem, za varstvo okolja ter v odboru za kulturo. Le še v odboru za kmetijstvo, ki ga „kmečka zastopnica" ÖVP noče, predseduje predstavnik EL, Petek.

Razočaranje in presenečenje slovenskih odbornikov je bilo seveda zelo veliko. Kdor pozna žitrajske razmere, ve, da vladajoči stranki že dosedaj nista imeli veselja z dvojezičnostjo ob dnevu starih in drugod. Zmanjšanje števila članov odborov naj bi pač onemogočilo neposredni vpliv EL-mandatarjev na praktične odločitve glede enakopravnosti slovenščine v vseh družbenih vprašanjih v občini Žitara vas.

V teh novih pogojih bo Enotna lista zastavila vse sile v delo v občinskem predstojništvu, kjer zastopa EL Joza Habernik (namestnik: Tine Hribernik). Odborniki EL so bili zaprisežen v obeh deželnih jezikih, zasmilila pa se jim je slovenščina, ko si je pri zaprisegi lomil jezik vodja občinskega urada. Pod temi pogoji si mandatarji EL-Žitara vas želijo tesnejšega sodelovanja s slovenskimi občinskimi odborniki sosednjih občin.

– ŠPORTNI VESTNIK – ŠPORTNI VESTNIK –

SAK prvič zmagal proti Volšperku

Slovenski atletski klub se je vsaj malo otresel najhujšega nasprotnika Annabichla. Le ta je po sobotnem neodločenem rezultatu dosegel najprej isto število točk kot Slovenski atletski klub, ampak SAK je po zasluženi zmagi „pobegnil" za dve točki. Zanimivost 18. kola: gostujoča moštva so zadela v sedmih (!) tekmah skupno samo enkrat v gol (SAK:Volšperk 2:1)! Telegramsko povedano: bilo je „proti nič"-kolo in SAK-kolo.

Brez zadetka sta se končali srečanji ASV:Weitensfeld in Šmihel:Liebenfels, na preostalih igriščih pa so slavili povsod gostitelji. S 3:0 sta ugnala svoje tekmece Št. Andraž (Žrelec) in Borovlje (St. Leonhard), z 2:0 je triumfiral KAC proti Dobrli vasi, tesni ali zasluženi zmagi pa sta zabeležila tudi SAK in Velikovec (1:0 proti Selam). Če iz teh sedmih parov izračunamo razmerje točk in golov, potem se račun glasi tako: 12:2 in 11:1 – zares redko, a učinkovito zmagoslavje domačih moštev!

SAK : Volšperk 2:1 (1:1)
Koschatovo igrišče, 300, Clermont
Gole: Gregorič (40., 65.) oz. Stückler (25.)
POSTAVA: Naschenweng; Sadjak, Stern, Kreutz, Lampichler; Raczynski, Jovičevič, Luschnig; Velik, Ratajec, Gregorič

Bravo SAK! Kako se že temu pravi? – Dve muhi na en mah! „Prva muha" – Slovenski atletski klub je prvič v svoji klubski zgodovini premagal Volšperk (doslej 1:1, 0:3, 0:0, 0:2, 1:1); „druga muha" – SAK je povečal prednost na lestvici za dve točki, ker je zasledovalec oddal točko. Sakovci so bili tokrat dobro razpoloženi, „s srcem" so zaigrali in tako navdušili gledalce tega in onega tabora. Vendar je bila pot do zmage dolga in težavna. Čeprav je bila terenska premoč vseskozi na sakovi strani, so gostje iz prvega protinapada presenetljivo povedli. Že je izgledalo, da bodo slovenski fantje vrgli puško v koruzo in se „spoprijaznili" z usodo, češ Volšperk je za SAK enostavno „nepremagljiv" in „strašen" nasprotnik. No, na srečo se to ni zgodilo. Sakovci so bili še naprej boljša enajsterica in tik pred polčasom jim je uspelo izenačiti (Joško Gregorič je z glavo prevaral nasprotnega vratarja). Psihološko pomemben gol! Polčas – 1:1. Po kratkem oddihu so Jagodičevi „strelci" vzeli nov zalet. Njihov pritisk na nasprotnikova vrata je postajal hujši in hujši, v 60. minuti pa nevzdržljiv. Ponovno se je v kazenskem prostoru najbolj znašel mladi Gregorič in še drugič zatresel mrežo. SAK je imel par lepih možnosti za zadetke, vendar je ostal rezultat do konca tekme nespremenjen. Zmaga gre na račun kompaktne moštvene igre. Strelec obeh golov je nastopil kljub težji poškodbi in prav v tako težtem trenutku jedal dva gola – oba verjetno najodločilnejša in najvažnejša, odkar igra Gregorič pri SAK. Čestitamo.

Selani vigredi še brez točke!

Velikovec : Sele 1:0 (0:0)
Velikovec, 200, Glanz
Gol: Hanschitz (70.)

Velikovčani so zadnji dve tekmi dobili, Selani pa so v drugem vigrednem nastopu doživeli drugi poraz. Zaenkrat negativna bilanca Selanov, ki se mora čimprej končati, kajti v obratnem slučaju bi se položaj na lestvici še lahko resno poslabšal. Na vsak način je potrebna previdnost! Dovolj računanja in „črnogledništva", saj je selska ekipa še slej ko prej v sredini lestvice in to z dvema tekmama manj! Po poteku igre je bil poraz Selanov zaslužen, njih nastop je bil zelo skromen, da ne rečemo pod vsako kritiko. Velikovčani so se tako oddolžili za lanskoletni poraz pod Košuto (pravtako 1:0). To je bil Selanom drugi zaporedni poraz, vsakič na tujem, kar pa naj ne bi bil izgovor. V Selah že komaj čakajo – gledalci in nogometaši še bolj – na prvo igro v domačem štadijonu. Kaže, da bo za konec tedna končno tako daleč!

POSTAVA: Užnik; Hribernik I, Jakopič, Dovjak, Fera; J. Čertov, Travnik, Olip; Oraže, Hobel, HribernikII

Šmihel remiziral na domačem igrišču

Šmihel : Liebenfels 0:0
Šmihel, 150, Hitzenhammer

Pred malim številom gledalcev se je v Šmihelu razvnela nezanimiva igra. Blažej & Co nikakor niso bili v stanju preigrati nasprotno obrambo. Edino priliko je imel Lopinsky, pri njegovem strelu se je žoga odbila od prečke nazaj v polje. Negativen višek tekme je bila izključitev domačina Buchwalda, ko je napravil v 54. minuti grob prekršek. Od tega trenutka naprej so zagospodarili na igrišču gostje, toda domači vratar Guetz je sijajno branil. Konec koncev je izid tekme pravičen, ker si spopad ni zaslužil zmagovalca.

POSTAVA: Guetz; Andrej, Šuler, Lopinsky, Motschnig; Vavče, Perchtold, Krausler; Krištof (Obrietan), Blažej (Verhnjak), Buchwald

NOGOMET V 1. RAZREDU

1. razred C

Oberglan - Bilčovs 1:0 (0:0)
Kotmara vas - Kriva Vrba 1:0 (1:0)
Kotmara vas (17 točk) je na 6. mestu lestvice, Bilčovs na 10. mestu s 15. točkami.

1. razred D

Grabštanj - Globasnica 0:5 (0:[illegible])
Šmarjeta v R. - St. Ste[illegible] [illegible] (0:0)
Sinča vas - Železna Kapla 3:2 (1:1)
Globasnica vodi pred S[illegible] [illegible]jo, obe moštvi imata 24 točk, [illegible]stu je Žitara vas, Železna [illegible] na 8. mestu, Šmarjeta [illegible]

BOKS

Naš rojak Franci [illegible] Celovec) je na avstr[illegible]skem prvenstvu (sredn[illegible] gorija) v boksanju v fin[illegible] Hircinu iz Dunaja in si o[illegible]slov viceprvaka.

ZSO se zahvaljuje

Mojstrsko aranžiran[illegible] [illegible]ni bife ob 30-letnici [illegible] slovenskih organizacij [illegible] kot reklamno predstavil[illegible] svoje dejavnosti za njen jubilej podaril hotel Obir, za kar se mu ZSO iskreno zahvaljuje.

ŠAH: LJUBLJANA - CELOVEC

V soboto se je na Reki pri Šentjakobu končal prijateljski dvoboj na osmih deskah med šahisti Slovenske športne zveze in šahovskim klubom „Fronta" Ljubljana z nepričakovano tesnim rezultatom 4,5 proti 3,5 za Ljubljano, pri čemer sta Deisinger in Müllneritsch premagala dva jugoslovanska mojstra, oba Galloba pa sta remizirala proti dvema mojstrskima kandidatoma. Hitropotezni turnir je zmagal Trampeš pred Drakslerjem (oba Ljubljana).

Posamezni rezultati:

Kržišnik (M) – Deisinger Jurij 0:1
Grosek (M) – Müllneritsch 0:1
Saradjen (MK) - Gallob J. 0,5:0,5
Trampuš (MK) - Gallob Josef 0,5:0,5
Lah (MK) - Legat Albert 1:0
Draksler - Prezelj Karl 1:0
Troha - Živkovič G. 0,5:0,5
Lipič Karel - Lukan Ivan 1:0
rulitz

MENJAVA DENARJA

Stanje v četrtek 25. aprila 1985

Za 100 **dinarjev** dobite	7.25 šil.
Za 100 **dinarjev** plačate	8.50 šil.
Za 100 **lir** dobite	1.07 šil.
Za 100 **lir** plačate	1.15 šil.
Za 100 **mark** dobite	693.50 šil.
Za 100 **mark** plačate	709.80 šil.

Naše šolsko vprašanje v dunajskem tiskovnem centru CONCORDIA

Avstrijska liga za človekove pravice bo skupno z „Evropskim komitejem za obrambo ubežnikov in tujih delavcev" v petek, 26. 4. 1985 ob 11. uri v prostorih CONCORDIE na Dunaju I, Bankgasse 8, predstavila poročilo mednarodne opazovalne komisije na temo – „Položaj slovenske manjšine na Koroškem na primeru šolskega vprašanja". Na tej tiskovni konferenci bodo sodelovali: prof. dr. Heiner van Bömmel iz Giessna, svetovalec za problematiko tujih jezikov v Evropskem parlamentu in zvezni vladi ZRN; Jacques Guidon, Zernez, učitelj in slikar ter delegat Lia romantsch; Rene Lehnherr, Basel, delegat „Evropskega komiteja za obrambo ubežnikov in tujih delavcev" in dr. med. Christoph Lindenmaier, Zürich, „Helvetische Typographia", Anti-apartheid-gibanje, Zürich, Švicarsko združenje socialnodemokratskih vzgojiteljev.